

DARBININKAS

LIII NR.74

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRITIS - NOV. 12, 1968

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTU

Kas rengē pasikēšināmā nužudyti prezidentā Nixonā?

Arabu spauda žinias apie šamokslā Nixonui nužudyti laiko Izraelio provokacija. Teisybę pasakys tik tardymo duomenys

Amerikojē neatslūgsta politiņu žudyniņu manija. Nužudytas prezidents Kennedy; nužudytas prezidents žudikas; nužudytas dr. M. L. King; nužudytas sen. Robert Kennedy. Tik penktadienį teko skaityti N. Y. Post samprotavimus, kas būtų jei išrinktasis prezidentas, neperėmęs pareigų, dabar mirty. O jau rytojaus dieną, lapkričio 9, nusteibiam sukėlė žinia apie rengtą pasikēšināmā prieš prezidentā Nixonā.

Brooklyno skurdžiajame rajone Hinsdale St. prie Livonia St. šeštadienį suimti Ahmed Rageh Namer ir du sūnūs, 20 ir 16 metų. Jie apkaltinti rengē pasikēšināmā prieš prezidentā Nixonā. Jų bute rasta pora šautuvų, pora durklių. Kokiu būdu jie buvo susekti, neskelbiama, bet žinia, kad tik jiems susirinkus į butą trečiame aukšte, kažkas paskambino policijai, ir ji laiku prisistatė. Suimtieji yra arabai iš Yemeno, prieš 13 metų atemigravę. Motina su trim dukterim tebe gyvena Yemen.

Tiriama, ar šis pasikēšinimas turi kokį ryšį su arabu Sirhan B. Sirhan, kuris nužudė senatorių Kennedy. Arabų, kurių yra Amerikojē apie 1 milijonas, vadovybē pareiškē, kad jei žinios apie šamokslā rengimā yra tikros, tai tas šamokslas tėra atskirų asmenų padaras, su kuriuo arabų bendruomenē nieko bendro neturi.

Nėra tuo tarpu taip pat jokių ženklų, ar suimtieji turi ką bendro su egiptiečiu Edvard Hotter, kuris buvo suimtas Manhattane, penki blokai nuo Nixono apartamento, su užtaisytu šautuvu ir durkliu.

Beieškant ryšio tarp Ahmed Namer ir Sirhan B. Sirhan Kalifornijoje, rasta, kad Namer sūnus Hussein Kalifornijoje lankėsi. Mėginama išaiškinti, kur jis gavo pinigų tai kelionei, nes tėvas ir vaikai dirba drabužių gamykloje transporto skyriuje ir tik galus su galais suveda.

Paiškėjo taip pat, kad policijai buvo paskambinta penktadienį iš vieno baro asmens, kuriam buvo pasiūlyta bendradarbiauti ir gerus pinigus uždirbti.

Du prezidentai — Nixonas ir Johnsonas lapkričio 11 susitiko Baltuosiuose Rūmuose ir sutarė bendrą politiką pereinamoju laikotarpiu.

Praha demonstruoja, Maskva pyksta

Prahoje lapkričio 10 buvo antra demonstracijų banga darbininkų ir studentų prieš Sovietų kariuomenės buvimą Čekoslovakijoje. Pirmą banga buvo lapkričio 7, Sovietų revoliucijos dieną. Studentai degino sovietines vėliavas ir šaukė: rusai, lauk!

Tą pat dieną Sovietai ir ištikimi Sovietam komunistai suorganizavo prosovietinį mitingą. Surado jau ir Maskvos šalininką oratorių David, kuris yra partijos centro komiteto narys, ir Oldrich Svetska, pašalintą iš partijos c. komiteto, buvusį Rude Pravo redaktorių. Matyt, sovietai ima susirasti bent šiek tiek tarkininkų.

Maskvos spauda tebekelia triukšmą prieš "revizionistus" Čekoslovakijos partijoje.

Prieš diplomatus šnipus

— Londonas įspėjo Maskvą, kad dėl šnipų dengimosi diplomatiniais titulais Anglija sumažins sovietinės atstovybės narių skaičių. Pernai Londone Sovietų atstovybėje buvo 67, šiemet jau 79. Anglijos atstovybėje Maskvoje yra tik 40.

— Anglijoje dalis spaudos pasisakė prieš John Freeman siuntimą ambasadorium į Ameriką. Freeman, būdamas kairiojo laikraščio redaktorius, buvo prieš Nixoną.

— Pakistano prezidentas Ayub Khan lapkričio 10 išvengė pasikēsinimo. Paleisti du šviai klievu kitiem.

Kiek atsieina kariuomenē

— Bonna ir Washingtonas derasi dėl amerikiečių kariuomenės išlaikymo Vokietijoje. Ji atsieina metam 900 mil. Pagal ligšiolinę sutartį Bonna sumoka 725 mil., pirkdama Amerikos valstybės bonus. Bet sutartis baigiasi ateinančių metų birželio mėn.

BALSAVIMAIŠ SPRENDĖ ir tokius reikalus

Lapkričio 5 balsavimais buvo sprendžiami atskirų valstijų specialūs reikalai. Pvz. **Utah** nubalsavo leisti restoranuose duoti alkoholinius gėrimus. **Virginijoje** tik 233 apylinkės tam taip pat pritarė, 10 atmetė. **Dearborn, Mich.**, pasisakė už paliaubas Vietnamie ir Amerikos kariuomenės atitraukimą. **Hawaii** atmetė projektą balsuotojo amžių iš 20 metų pakeisti į 19; **Nebraska** tokį pat projektą atmetė — buvo siūloma iš 21 metų perkelti į 20, **Texas** ir **Idaho** atsisakė pakelti valdi-

Washingtono lapkričio 11 pradėjo posėdžius Amerikos vyskų konferencija. Paveiksle matom iš k. Detroito arkivyskupą ir konferencijos prezidentą John F. Darden, Chicagos arkivyskupą kard. John Cody, Baltimoro — Lawrence Shehan, Los Angeles kard. Francis McIntyre.

Prieš 50 metų baigtas pirmasis pasaulinis karas — kokiom aukom jis buvo apmokētas

Veteranų dienos proga, lapkričio 11, buvo prisiminta, kad tai 50 metų sukaktis nuo pirmojo pasaulinio karo pabaigos — lygiai lapkričio 11. Prisiminta, kad ketveris metus trukusiam kare žuvo rusų 1,700,000, vokiečių 1,935,000, austrų-vengrų 1,200,000, turkų 725,000,

anglų 942,135, prancūzų 1,368,000, italų 680,000, amerikiečių 53,513 (sužeistų buvo 204,002). Didelis skirtumas tarp amerikiečių nuostolių antrame pasauliniame kare — 292,131 žuvo ir 670,846 sužeisti.

— **McNamara**, buvęs apsaugos sekretorius, lapkričio 11 lankėsi Maskvoje pas Kosyginą.

— **Prancūzijoje** studentai ir mokiniai lapkričio 8 atnaujino streikus bei demonstracijas.

— **James Earl Ray**, kaltinamas M. L. Kingo nužudymu, turėjo būti pradėtas teisiti lapkričio 11. Bet Ray atšaukė savo advokatą, ir bylą teko nuvesti.

Vietname kariauja, o Paryžiuje laukia

P. Vietnamo prezidentas Thieu pasiūlė Paryžiaus derybom naują projektą: derasi ne 4 šalys, kaip skelbė š. Vietnamas, bet dvi — šiaurės Vietnamas ir pietų Vietnamas, o Vietkongas gali būti su šiaurės Vietnamo delegacija, kaip Amerika su pietų Vietnamo delegacija. Planas nebuvo priimtas, bet jis parodė pietų Vietnamo diplomatinę kontrofenzivą.

W. W. Rostow, prezidento LBJ patarėjas, lapkričio 10 skelbė, kad su p. Vietnamo vyriausybe tariamasi ir tikimasi, kad jos delegacija netrukus atvyks į Paryžių.

Karinė vadovybē pranešė, kad lapkričio 10 Mekong deltoje buvo apšaudomi provincijų miestai — buvo laužomos sąlygos, kuriom Amerika sustabdė bombardavimą.

Žmonės nori tiesioginių rinkimų

— **Louis Harris** anketa po rinkimų rodo, kad opinija yra priešinga ligšiolinei elektorių sistemai — 72:14 proc. Pageidauja tiesioginių rinkimų.

Po rinkimų

— **Sen. Morse** pareikalavo, kad rinkimų balsai būtų perskaiciuoti, nes jis 3,772 balsais pralaimėjo prieš respublikoną Packward.

— **Nixono pirmas paskyrimas** — savo sekretorę Rose Mary Wood, kuri jam tarnavo 17 metų, perkėlė į Baltuosius Rūmus prezidento asmenine sekretore.

— **Gubernatorių** lapkričio 5 rinkimuose respublikonai laimėjo 5 naujus. Jie turės dabar 31, demokratai 19.

— **Atstovų Rūmai** pasikeitė tik 4 respublikonų naudai. Bus 243 demokratai ir 192 respublikonai. Senate — 58 demokratai ir 42 respublikonai — tik 5 daugiau nei buvo.

— **Rinkimam išlaidų** respublikonai turėję 20 mil., demokratai 12, Wallace 8.

— **Rinkimų duomenys** dar negalutinai paskelbti, nors priešdai ir neturės lemiamos reikšmės. Iš lig šiol paskelbtų duomenų Nixonui elektorių teko 302, Humphrey 191, Wallace 45.

— **New Yorko mokytojų streikas** tebesitęsia. Mokiniai be mokslo jau du mėnesiai. Tai bus gėdingiausias New Yorko istorijoje lapas.

Vyrai, kurie verčiasi per galvą . . .

Tokio sporto sezonas Amerikojē ateina su šeiminingo pasikeitimu Baltuosiuose Rūmuose . . .

R. Nixonas, išrinktasis prezidentas, nesiskubina sudarinėti savo vyriausybės. Pareiškē, kad jos neskelbs iki gruodžio 5. Kokia gali būti ta vyriausybē, jis pats tepadarė užuominas — tai būsianti "atvira" vyriausybē, tokia, kurioje ras vietos žmonės, geriausiai darbu tinkami.

Pirmieji Nixono žingsniai — atsisakymas vykti į Vietnamą be prezidento LBJ pritarimo — rodo jo lojalumą LBJ politikai. Spauda skelbia, kad ir Humphrey būsiąs pakviestas atsakingom pareigom — vadovauti delegacijai Paryžiaus derybose, o paskiau vadovauti Amerikos delegacijai J. Tautose. Tai turėtų demonstruoti, kad užsienio politikoje Amerika yra vieninga. Tai sykiu turėtų palenkti ir demokratų Nixono naudai, nes Kongresas yra demokratų kontrolėje. Skelbiami spaudoje ir galimi kai kurie vyriausybės kiti nariai — gub. Scran-tonas, gub. Rockefelleris, gub. Romney. Tai vis respublikonai, kurie save priskiria prie liberalų. Minimas ir A. Goldbergas — demokratas.

Skelbiama, kad Nixonas panaikins prez. Kennedy sudarytą Baltųjų Rūmų patarėjų kolegiją, kuriai vadovavo McGeorge Bundy, kuri pasiliko ir prie Johnsono, vadovaujama paskiau W. W. Rostowo. Nixonas norįs tas pareigas gražinti valstybės departamentui, apsaugos departamentui. Tik neaišku, ar tai reiškia tų patarėjų išjungimą iš įtakos prezidento politikai, ar tik jų perkėlimą iš vienos patalpos į kitą — iš Baltųjų Rūmų į ne tokius baltus.

Prieš rinkimus reikalavęs naujos "vadovybės", Nixonas po rinkimų nieko "gasdinančio" neskelbia.

Tuos žodžius skaitydamas, gali pamąstyti: profesionali patarėjai, sukęsi apie kitus, nori dabar apsisukti apie Nixoną kaip vijokliai apie medelį. Jei "patarėjas" Goodwinas rašė kalbas prezidentui Kennedy, paskiau rašė prezidentui Johnsonui, paskui grįžo prie sen. R. Kennedy, tai kai tas atsisakė būti kandidatu į prezidentus, jį paliko ir nuėjo pas sen. Mc Carthy. Kai Robertas betgi pasiskelbė kandidatu, paliko Mc Carthy ir grįžo prie Kennedy, kodėl jis gali nemėginti pasisiūlyti su paslaugom ir Nixonui.

Tokia jau prigimtis vijoklių. O jų niekad netrūksta.

Persiverčia per galvą ir atsargūs diplomatai, tuo parodydami, kad jiem ne vieta diplomatinėje. Antai spauda negalėjo nutylėti fakto, kad naujas Anglijos ambasadorius Amerikai yra paskirtas John Freeman. Jis turės perimti pareigas nuo naujų metų. Tai pats ambasadorius, kuris 1961-64 buvo "kairiojo" laikraščio "New Statesman" redaktorius. Tada jis skelbė, kad Nixonas sykiu su Goldwateriu ir Cabot Lodge esą diskreditavęsi, atsilikę nuo laiko reikalavimų, esą neveiklumo neišmintingi atstovai. Dabar pats ambasadorius, prieš atvykdamas į Ameriką, skelbi, kad jis pakeitęs nuomonę ir kad jis nežinąs kito asmens, kuris taip narsiai būtų kovojęs, turįs tas aukštom pareigom reikalingas dorybes, kurias jis, ambasadorius, taip garbinas.

Kai cirko aktorai verčiasi per galvą, žavimės jų lankstumu, kai patarėjai ir diplomatai verčiasi per galvą, palydim juos pasigalėjimo šypsniu ir nustebimu: koki būdini yra tie vyrai, o jie turi pretenzijų savo patarimais valdyti valdytojus.

Nixonui tenka pradėti rimtą valdymo darbą tokioje vijoklių ir cirkininkų aplinkoje.

N.Y. Times lapkričio 9 įsidėjo Juozo Audėno, Vliko informacijos tarybos pirmininko laišką, kuriuo jis reaguoja į kito autoritarius V. Bogoslovskio aiškinimą, jog Sovietai turėjo užimti Čekoslovakiją dėl augančios nacizmo grėsmės vakarų Vokietijoje. — Laiškas taikliai atsako: jeigu grėsmė buvo iš Vokietijos, tai reikėjo Vokietiją ir užimti, o ne Čekoslovakiją, kuriuose nacizmas niekad nebuvo. Bet jeigu Bogoslovskiu rūpi nacizmas, tai laiškas primena jam, kad 1939 pati Sovietų Sąjunga sudarė slapta sutartį su nacine Vokietija, ir jos pasidalino mažesnes rytų Europos valstybes, jas okupuodamos. Tarp pirmų to šamokslu aukų buvo Lenkija, Lietuva, Latvija, Estija. Kokia grėsmė buvo šios valstybės Sovietų Sąjungai jeigu jas okupavo? Kokia grėsmė jos yra dabar, jei jas laiko okupuotas nuo 1940?

Tikra Čekoslovakijos ir aukščiau minėtų pagrobtų kraštų okupavimo priežastis yra ne grėsmė Sovietų Sąjungai, bet tas pats gerai pažįstamas Rusijos imperializmas — carinis ir sovietinis, — baigia laiškas.

Iždo sekretorius Fowler ir valstybės sekr. pavaduotojas Katzenbach — pirmieji pasitraukė iš vyriausybės.

Ar pavyks kam nors tą jaunimą patenkinti?

Į Laisvę žurnalas pokalbyje su prof. dr. A. Maccina kėlė klausimą: "kas atsitiko su Vokietijos jaunąja karta", kuri ėmėsi rengti riaušes Berlyne ir kituose miestuose. Prof. A. Maccina atsako:

Jaunimas Rytuose ir Vakaruose:

— Kai rašėte šį klausimą, jis buvo gal dar tik Vokietijos reikalas. Šiandien tačiau jis jau praplėstas į visą vakarų Europą ir gal net į visą laisvąjį pasaulį. Juk stovim iš tikro prieš kažkokią nesuvokiamą priešgynybę: Rytų (Lenkijos, Čekijos, Jugoslavijos) jaunimas ruošia eitynes už laisvę, Vakarų (Vokietijos, Prancūzijos, Italijos) — prieš laisvę; Rytų jaunimas reikalauja demokratijos, Vakarų — plūsta demokratija, svaičiodamas apie kažkokią "tarybų valstybę", tarsi ji nebūtų bandoma pašonėje. Visa tai verčia mus iš tikro susimąstyti ir apie tai pasikalbėti.

Kodėl skursta kolchozai:

Mūsų bičiulis Zenonas Ivinskis klausė sykį mane, kodėl skurstą kolchozai komunistinėje sistemoje. Jam atsakiau: "Atiduokite kolchozus vienuoliam, ir jie suklestės per vienerius metus". Mano atsakymo prasmė yra ši: kiekviena ūkinė sistema, atremta į žmogaus prigimties idealą, yra pasmerkta žlugti. Jei 200 milijonų Rusijos gyventojų būtų vienuoliai — tegu ir ateizmo 'vienuoliai' — komunistas savo ūkiu jau būtų pralenkęs visą pasaulį. Tai reikš: jei anie 200 milijonų dirbtų ir aukotųsi bendram labui, savęs išsižadėdami, kaip reikalauja komunistinė etika ir asketika (tokia tikrai yra!), komunistas sukurtų žemėje rojų. Tačiau kadangi anie 200 milijonų yra lygiai tokie pat savimylės, kaip ir vakariečiai, o pati ūkinė komunistinė sistema pagrįsta nepaprastai reikliu idealizmu, tai komunistas ir virsta pragaru. Čia kartojasi tai, ką savo metu yra pasakęs B. Pascal apie žmogų ir ką mūsų Stasys Šalkauskis nuolatos primindavo savo paskaitose: 'Quie veut faire l'angle, fait la bête' — kas nori žmogų paversti angelu, paverčia jį gyvuliu. — Štai kodėl Kat. Bažnyčia ir gina privatinę nuosavybę, gindama tu ne tik kapitalistinę sistemą, kaip tai prikašioja neišmanėliai, o žmogiškosios prigimties tikrovę. Žmogaus prigimtis yra savimyla: visų pirštai į save riesti. Kas šio bruožo nepaiso taip, tarsi žmogus iš prigimties degte degtų artimo meile, tas greitai atsiduria akligatvyje. Ūkinis Vakarų gyvenimas klesti kaip tik todėl, kad jo sistema yra įminta žmogiškoji savimyla — apvaldyta, apvaržyta, pridengta, tačiau patenkina, Vakarų ūkinė sistema rymo ne ant žmogiškos prigimties idealo, o ant jos tikrovės. Tai labai netobula (gal ir net peiktina!) asketikos atžvilgiu, bet tai laiduoja gerbūjų ekonomikos atžvilgiu.

Kodėl peikia demokratiją:

Visai priešingai yra atsitikę su politine Vakarų sistema, vadinama demokratija. Demokratija yra bendruomeninis valdymas, kaip kolektyvinė nuosavybė yra bendruomeninis turėjimas. Tačiau kaip bendruomeniškai turėti reikšia dirbti bendram labui, nepaisant savęs ir pakeliant ne sykį sunkių aukų, taip bendruomeniškai valdyti reikšia bendrai veikti bendrai laisvei, stipriai aprėžiant savą laisvę. Dvi neaprežtos laisvės negali sutilti toje pačioje erdvėje: kas nori turėti savai laisvei visą erdvę, pavergia sau savo artimą, pražudydamas galop ir patį save. Dvi laisvės gali sugyventi toje pačioje erdvėje tik tada, kai jos viena kitą savarankiškai apsirėžia viena kitos labui. Betgi sa-

Dr. A. Maccina apie dabartinį jaunimo skilimą nuo esamos visuomenės, apie tai, ko jis nori ir ko nenori . . .

vos laisvės aprėžimas laisvu apsisprendimu reikalauja nepaprastai aukšto dvasinio bei dorinio subrandimo. Demokratija yra tobuliausia valdymosi forma. Tačiau kaip tik todėl ji ir rymo ant žmogiškosios prigimties idealo, reikalaujančio turimą laisvę aukoti kito laisvei. Tačiau kadangi žmogiškosios prigimties tikrovė yra, kaip sakytą, savimyla, tai jie neaukvoja nei savos gerovės (ekonominėje sistemoje), nei savos laisvės (politinėje sistemoje) tiek, kad šios sistemos, atremtos į idea-

lą, galėtų skleistis bei klestėti. Čia tad ir glūdi abiejų sistemų tragika. Vakarai, tiek aukštai iškėlę ekonominę sistemą, atremtą į žmogaus savimylą, jau nuo didžiosios prancūzų revoliucijos vaitoja, slėgiami politinės sistemos, atremtos į žmogiškąją savitvardą; demokratinė Vakarų sistema beveik periodiškai pergyvena krizę bei žlugimą. Kai tik išauga nauja karta, neregėjusi katastrofos, tuoj ji pradeda ruošti pati sau naują katastrofą. Tai pirmas ir gal pats giliausias pagrindas,

kodėl Vakarų pasaulio jaunimas pradėjo nerimti: savimyla nuslėgė savitvardą, nes jaunimas nerėgi reikalo aprėžti savo laisvę. Ką duoda ir ko neduoda laisvė: Šis pagrindas bus dar aiškesnis, jei prisiminsime, kad laisvė yra esmėje neiginy: ji neverčia. Būdamas laisvės vykdy-mo būdas, demokratija irgi virsta grynų neiginiu. Ji teikia laisvės, bet neteikia jokio turinio: šį turinį turi susirasti bei pasigaminti kiekvienas pats sau. Tik diktatūros bei tota-

lizmai neša idėjų, principų, šūkių, tikslų ir užneria juos kiekvienam ant sprando. Demokratija dvasiškai yra tuščia: tai tik laisva erdvė, kurioje klesti dvasia; bet šią dvasią kuria kiekvienas pats sau. Ir štai ši teigiama kūryba laisvoje erdvėje yra taip lygiai sunki, kaip ir laisvės apsirėžimas kito laisvės labui. Labai lengva idėjų prisiminti iš viršaus, iš kitų, iš valdancijų, bet labai sunku jų pasisemti iš savo paties vidaus, iš savos asmeninės būties, iš savo mąstymo bei savos veiklos. Diktatūroje kiekvienam yra pasakoma ir kalte įkalama, kam jis gyvena — vis tiek, ar ši diktatūra bus juoda, ar ruda, ar raudona. Bet niekam nėra pasakoma, kam jis gyvena demokratijoje. Demokratijoje žmogus stovi gyvenimo prasmės bei tikslo atžvilgiu prieš visišką nežinią. Ir jei jis pats šios nežinios nenu-gali, demokratijos tyla virsta nebepakeliamą. Žmogus pradeda reikalauti, kad valstybė ar vyriausybė statytų jam tikslų, teiktų jam prasmės, skleistų idėjų, vadintų, kad atimtų jam laisvą erdvę, nes jis nežino ką joje veikti.

Kokiose sąlygose yra šiandieną jaunimas:

Jei laisvė žengia kartu su gerbūviu, kaip kad dabar yra Vakarų pasaulyje, tai virsta galų gale nuobodžia (teadium vitae). Dabartinis laisvojo pasaulio jaunimas yra augęs medžiaginėje gerovėje. Karo siaubo ir pokario skurdo jis arba visiškai neregėjo arba dar buvo per mažas jo rimčiai pajusti. Šis jaunimas augo visų kuo aprūpintas. Jam nereikėjo kvaršinti galvos, ką rytoj valgyti ir kuo apsiklosi. Žmogus — savimyla jame — buvo patenkintas beveik ligi pepsisotinio. Ekonominė sistema teikė šiai savimylai labai gerų sąlygų. Tačiau politinė sistema, besireišianti demokratija, neteikė nieko, nes ji nieko nė teikti negalėjo: ji teikė tik laisvės. Ir štai, kai nauja karta Vakaruose pasiekė tokio amžiaus, kai kyla gyvenimo prasmės bei tikslo klausimai, ji pasijuto nežinanti, kam gyventi ir kam visas tasai gerbūvis tarnaujas. Jaunimas jaučia, kad gerbūvis negalys būti žmogaus gyvenimo tikslas: gyventi, kad gerai gyventum, yra nesąmonė. Tačiau kam gi žmogus gyvena bei dirba, kam yra ana pasiektoji gerovė, šis jaunimas nežino. Todėl dabar jis ir pradeda nerimti. Jis pradeda reikalauti dvasios. Esmėje šis reikalavimas yra teisingas. Praktiškai tačiau jis yra labai pavojingas, nes jaunimo reikalavimas kryptas į demokratine valstybę. O kadangi demokratija negali dvasios duoti, nevirsdama diktatūra, tai jaunimas ir koluoja demokratiją, šaukdamasis tuo tarpu dar tik kažkokios svajonės "tarybų" pavidalu, kuri tačiau gali labai lengvai, pogrindžio lenkiama, virsti tikra Tarybų Sąjunga. Tada ateis skurdas bet bus dvasios; deja, dvasios, įsakytos iš aukšto.

Ar kas patenkins jaunimą:

Ar kuris nors kitas veiksnys — be valstybės — sugebės šį jaunimą patenkinti, šiandien sunku pasakyti. Stipriausia būtų Bažnyčia, tačiau ir ji šiandien pasimetusi; ir joje jaunimas maištauja: Olandijos studentai teologai grubiai atmetė popiežiaus encikliką apie celibatą; Vokietijos studentai teologai dar grubiau pasmerkė teologinių studijų regulaminą, neseniai priimtą Vokietijos vyskupų konferencijos. Abiem atvejais niekas neatitiko: ieškoma 'pokalbčio' su jaunimu . . . Kažkoks kvaitulys apsukęs galvas. Ar šis kvaitulys praeis, ir galvos vėl prablaivės? O gal jis virsta valstybine forma, kaip kad virto Rusijoje? Abi galimybės šiandien yra atviros.

Dzūkų jaunimas

Amerikos liberalai, sovietų vadai, Amerikos lietuviai

Skaitytojai atsiunčia redakcijai iškarpu iš savo vietinės amerikinės spaudos. Tos iškarpos rodo ne tik tai, ką svarsto vietinė spauda, bet ir tai, kas toje spaudoje pažadina mūsų skaitytojų dėmesį.

Worcester Daily Telegram

(kurį atsiuntė P. P.) spalio 29 paskelbė žinomo kolumnisto David Lawrence straipsnį apie Amerikos "liberalus" ir Čekoslovakijos tragediją. Lawrence kelia aikštėn tu "liberalų" dvideiškumą: esą tos "liberalų" organizacijos, tie studentai ir profesoriai, kurie rengė demonstracijas prieš Amerikos vyrų siuntimą į Vietnamą, neparodė jokios didesnės masinės manifestacijos prieš Sovietų invaziją į Čekoslovakiją. Jie tylėjo ir tyli net tada, kai Sovietų vadai skelbėsi turį teisę savo karine jėga priimti rytų bei vidurio Europoje toki režimą, kokios Maskva nori.

Los Angeles Times

(gautas V.P. dėka) spalio 27 taip pat apie Čekoslovakiją skelbė Londono "kremloginologo" R. Conquest straipsnį, kuriame analizuoja, ar Maskvos režimas pasikeitė. Stalino režimas, kuris esą nužudė daugiau nei Hitleris, nepasikeitęs iš esmės ir dabar. Lenino-Stalino Malenkovo-Chruščiovo-Brežnevo linijo-

Amerikiečių spaudoje

je dabartinė valdovų grupė, anot vieno ruso, esanti bukaprotiškausia nuo pat imperatoriškos Onos laikų. Elementariškas asmens teisės neveikia ir dabar sistemoje, kurioje "ūkininkas yra baudžiauninkas; kurioje ukrainietis ir lietuvis yra savoje žemėje antros klasės pilietis, kolonizuotas". Esminė režimo žymė — smurtas — pasiliko ir pademonstruota iš naujo Čekoslovakijos invazija. Santykiuose su Vakarais šaltasis karas nėra pasibaigęs. Jis pasibaigęs tik "fantazijoje tu, kurie nenori, kad pasaulis atrodytų toks, kokis jis yra", Čekoslovakijos invazijoje režimas pasirodė toks, kokis jis yra. Jis čia pasirodė kitoks, kaip atgimęs stalinizmas, tik tiem, kurie buvo prisimėję iliuzijas. Čekoslovakijos komunistų partija buvo pradėjusi keistis į tokią, kokią Vakaruose vadinasi socialdemokratų partija. Dėl to ši evoliucija Maskvos ir sustabdyta smurtu. Pačioje Sovietų Sąjungoje tokio keitimosi jokių ženklų nematyti. Partijos komitete nėra nė vieno, kuris būtų "liberalas" bent tokio stiliaus kaip Tito ar Ceausescu.

Boston Herald Traveler

(pašiekęs A. M. dėka) lapkričio 4 plačiai aprašė lietuvių koncertą Lietuvos nepriklausomybės sukakčiai pagerbti. Koncertas aprašytas palankiai — solistai D. Stankaitytė, A. Vokietaitis. Choriui linkėjo geriau pasirengti pasirodymam. Santūriai sutiktas ir J. Gaidelio naujas kūrinys "Kovotojai" — modernistiškas bet ne "avangardinis".

KAS IR KUR?

Kas įgaliojimus davė Vietnogo delegacijai Paryžiuje? Paryžių ji atvyko su pasais, išduotais Vietname "Išlaisvinimo fronto". Maskvoje Prancūzijos pareigūnai pareiškė, kad tokių pasų nepažįsta ir vizas išrašė ant atskirų popierių — sa-laukti pasaulio kitokio nei tas, kurį sukūrė Stalinas ir kuris

betgi tebėra stiprus, kaip ir anksčiau, turi kovote kovoti dėl savo gyvybių".

Waterbury Republican

(gautas V.B. dėka) dviem atvejais rašė apie lietuvių komitetus — vienam vadovavo dr. P. Vileišis: rėmė Nixono-Agnew; kitam vadovavo A. Balsys, G. Šlapkūnas ir J. Valkauskas — jis pasisakė už naują jų srities kongresmaną, už Russo, kuris įsipareigojęs kovoti prieš komunistų ir dalyvauja pavergtų tautų savaitės organizuojant.

Boston Herald Traveler

(pašiekęs A. M. dėka) lapkričio 4 plačiai aprašė lietuvių koncertą Lietuvos nepriklausomybės sukakčiai pagerbti. Koncertas aprašytas palankiai — solistai D. Stankaitytė, A. Vokietaitis. Choriui linkėjo geriau pasirengti pasirodymam. Santūriai sutiktas ir J. Gaidelio naujas kūrinys "Kovotojai" — modernistiškas bet ne "avangardinis".

KAS IR KUR?

Kas įgaliojimus davė Vietnogo delegacijai Paryžiuje? Paryžių ji atvyko su pasais, išduotais Vietname "Išlaisvinimo fronto". Maskvoje Prancūzijos pareigūnai pareiškė, kad tokių pasų nepažįsta ir vizas išrašė ant atskirų popierių — sa-laukti pasaulio kitokio nei tas, kurį sukūrė Stalinas ir kuris

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermentis dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni koplyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Kopyčios galimos, kur tik reikalingos, 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208; tel. 2/7-5604.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruosiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. 8-34 50th Street Woodaven, N.Y. 11424, (2112) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 3-0503.

GREEN CORNER RESTAURANT — Frances C. Saldukas savininkas. Jauki vieta maistui praeisti laiką. Čia vietos lietuviai suena pasitar-beli, pasivašinti. Pravažiuojantieji ar atvykusiųjų į Waterbury, susitę čia sutiks savišką įvairiausi vienuiai ir importuoti geriniai. 84 Green Street, Waterbury, Conn., Telex. (203) 754-8990.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė Lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntimus ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — zemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telex. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai priėnamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIŪNO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausių rūšių amerikiečių ir importuotų gerimų. Didžiausias pasirinkimas degtinėms ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papildom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobuviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sriubus. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat siukinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

DOVANŲ SIUNTIMAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma Union Tours egzistuoja nuo 1931 m. Per tus praėjusius 36 metus nei vienas siuntinys nebuvo gražintas ir nei vienas nežuvo. Mūsų ilgų metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam štabui išpildyti visas pareigas, susietas su siuntinių priėmimu, supakavimu, ir tu siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelių pasirinkimą įvairių siuntiniais daiktų — geriausių siuntimui ir tai pigiausiomis kainomis; pas mus gausite visko, ką tik jūs norėsite išsiųsti draugams ir giminiams. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų — UNION TOURS 1 East 36th St. New York, N.Y. 10016. Aplanakykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

DEXTER PARK PHARMACY Wm. Anastasi, B.S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER Michigan 2-4130

Bestway Travel Agency Kėlionės plačiame pasaulyje WILLIAM R. BEST 84-14A Jamaica Avenue Woodhaven, N.Y. 11421

NEW YORK CHICAGO LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi trumpalaikių paskolų, nekilnojamo turto, ir akcijų biržos srityse. Visos autorizuotos LITO akcijos yra išparduotos. Vadovybės žiniomis tai pirmoji lietuvių suorganizuota bendrovė, kuri akcijas išplatino jas užregistruodama Securities Exchange Komisijoje. — Susipažinimui su bendrovės veikla kviečiame prisijusti savo adresu, pasinaudojant žemiau atspausdintu blanku.

LITAS Investing Co., Inc. 86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. Mielas Pirmininke, Susipažinimui su LITO veikla prašau prisijusti 1968 m. pirmo pusmečio veiklos apyskaitą.

Vardas ir pavardė _____ Adresas _____ Dar. _____ Zip Code _____

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.Straipsniai ir korespondencijos redakcija taiso savo nuožūrą. Nenaudoti straipsniai
anonymi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Laiškas kunigui

Čia pakartojame nuorašą
vieno laiško, kuris gali turėti ir
bendresnės reikšmės mūsų lie-
tuviškų pamaldų reikalui:

Malonus Klebonas — Jei
praktikuojama laiškais atsiliep-
ti į laikraščių keliamus klausim-
mus, tebūs ta pačia teise man
leista pasakyti savo išpuolį dėl
pamaldų, kuriose teko daly-
vauti jūsų bažnyčioje. Išpuolį
— teigiama. Teigiama dėl ke-
lių motyvų:

1. Ačiū, kad išdalinote pa-
maldų dalyviam — ir pradžio-
je išpėjote — lietuviškų maldų
tekstus. Tai įgalino ne tik sek-
ti pamaldų eigą, bet pamaldų
dalyviams ir bendruomeniškai
reikštis, t.y. garsiai kartoti mal-
dos žodžius.

2. Ačiū, kad jūsų maldos žo-
džiai, jūsų skaitoma epistola,
evangelija, o taip pat aukojimo
žodžiai buvo tariami taip
aiškiai, ryškiai, kad jie be į-
tampos pasiekė klausytojus. Tai
įprasmino pačios lietuvių kalbos
vartojimą pamaldose. Tai deri-
nosi ir su Vatikano susirinkimo
siekimu, kad pamaldose daly-
vaujantieji suprastų mišių au-
kos veiksmų prasmę.

3. Ačiū, kad jūsų pamokslas
žodžiai kalbėjo apie aktualiuo-
sius. Bažnyčios klausimus. Baž-
nyčioje, kaip sakėte, yra tas
pats mokslas, tos pačios tiesos.
Bet naujų formų yra tiek daug
šiuo metu, kad dažnam klausy-
tojui susipainioja, kur praeina-
mos formos, kur nepraeinamos
tiesos. Susipainioja tiek, kad jis
pajunta ir pačius Bažnyčios at-
stovus nebesusigaudančius, kas
yra Bažnyčios mokslas, kas tė-
ra pamokslininko paties ar skai-
tyto laikraščio nuomonė. Gali
būti pagrindo įtarimui, kad kas-
dieninėje spaudoje, ypačiai ne-
religinio įsitikinimo spaudoje,
apie įvykius Bažnyčioje daugiau
kalbama, negu jis girdi pačio-
je bažnyčioje. Nenuostabu, jei
jis ima galvoti apie Bažnyčią
taip, kaip spaudoje skaito.

Ar nekukli būtų sugestija,
kad atskiros vietos Kunigų Vie-
nybės susirinkimuose būtų ap-

žvelgti aktualiausi religiniai
klausimai; kad į juos prieitais
bendras atsakymas, o paskiau
per pamokslus tas atsakymas
pateiktas ir lankytojams?

Tokiu atveju bažnyčios lan-
kymas virstų ne tik įsakytą sek-
madienine rutina, bet ir pratur-
tintų lankytojų religinį pažini-
mą. O tai paskatintų gal ir uo-
liau lankyti, nes lankytojas
jaisis gausnais kiekvienu kartu
kažką naujo.

4. Dar vienas ačiū — ačiū
už mišių liturgijos toki suorga-
nizavimą, kuris atitinka lanky-
tojų daugumos skonį... Skoni-
nis paprastai susidaro iš pris-
imimų tradicijų ir su jom su-
derintų naujai patiriamų gyve-
nimo formų. Konkretaus pavyz-
džio dėliai — tebus vėl nukreip-
tas dėmesys į jūsų pamaldas.
Kokiu artimumu prašneka dvasi-
ai suplikacijos giesmė, įjung-
ta į mišių eigą — ta giesmė,
kuri lankytojo atminime at-
skamba kaip tolimas aidas iš
jaunų dienų! Kiek vėl subtilaus
estetinio pasigrožėjimo palieka
ana J. Groudžio "Tėve mūsų"
giesmė...

Pamaldos nėra tik racionalis-
tinis žodžių recitavimas pagal
komandą; nėra tik mistikos su-
vokimas. Pamaldose įsijungia
estetinis elementas, kuris palie-
ka dalyvio krūtinėje giedros
ar melancholijos, ar optimizmo,
protarpiais iš šio sekmadienio
ataidinio ir į sunkias šiokia-
dienio valandas.

Suprantu, kad kitokiam klau-
sytojui minėti elemen-
tai gali nieko nesakyti. Tai
priklauso nuo klausytojo kul-
tūrinio lygio. Mačiau negrų,
portorikiečių formas pamal-
dose. Supratau, kad jų lygiui tai
buvo sava, nors man tai buvo
grįžimas į primityvą, lyg grįži-
mas iš Bacho į džazą. Šia pras-
me liturginės formos gali įvai-
ruoti. Bet jūsų pamaldose anos
liturginės formos man teko
pergyventi kaip susiderinusius
su jūsų bažnyčios lankytojų
dvasia. Ta prasme pamaldos ir
buvo lietuviškos, įkvepiančios.

Čia savo skruzdėlyne darbuojasi lietuvių valdžia

Atsiminimai, kaip kūrėsi Lietuvos valstybinis gyvenimas (2)

Sunkios durys, truputį čirkšte-
lėjusios, atsidarė ir aš išsigan-
dau, pamačius kažnokią neįti-
kėtinai baisią figurą su durtu-
viu rankoje... Tai buvo didžiul-
is vyriškas kailiniuotas, gauruo-
ta apykakle ir tokia pat kepu-
re, kuri ko ne visiškai dengė
jam veidą. Suvalgusioje ir ne-
beaiškioje mano galvoje žaibu
bliztelėjo mintis: "Jie suimti",
ir aš tai kone pradejavau,
kreipdamosi į savo palydovus.
"Juk tai sargyba! Lenkai juos
suėmė!" "Nurimk," meiliai ma-
ne ramino palydovai. "Žiūrėk
jo kepure: juk tai lietuvis sar-
gybinis." Aš pakėliau išsigan-
dusias akis į sargybinio kepu-
rę ir vos įžiūrėjau jos gauruo-
selės mažutį skydą trimis ruože-
liais tautinių lietuvių spalvų.
Aš negalėjau patikėti, jog tai ir
yra lietuvių sargybinis, nes ži-
nokiu, jog tokiu lig šiol dar ne-
buvo. Iš kur jis? Mes paklau-
sėm jį, ar galima įeiti aukštyn;
bet kad mes kalbėjome rusiš-
kai, tai, matyti, jis nieko nesu-
prato ir pramurmėjo mums kaž-
n ką mums visai negirdėtą.
Aš išvardijau posėdžiaujan-
čius. Tada sargybinis vėl kažn-
ką pramurmėjo, linktelėjęs gal-
va. Mes kopėme aukštyn ir aš
paprastai pašaukti iš posė-
džio vyrą. Jis tuojau išėjo. Jis
rodė neramus, nors stengė
būti linksmas. Nuraminęs ma-

ne, jis paprašė, kad eitume na-
mo, pasižadėdamas ir pats vei-
kiausiai sugrįžti. Visi mes sugrįžo-
me ir ėmėm laukti sugrįžtant
vyro. 2 val. nakties jis sugrįžo
išblyškęs ir ėmė ramiai, bet
ir atsargiai kaž ką man kalbėti,
ko aš niekaip negalėjau su-
prasti. Aš buvau laiminga, kad
jis sugrįžo, kad visa mano bai-
lė pasibaigė; buvau nuvargusi
siela per keletą tų netikrumo
valandų; štai, kodėl aš negalė-
jau suprasti, ką jis man sako.
Bet aš mačiau gerųjų mano
draugų veidus: jie buvo liūdni.
Visados linksmas mano draugė
suraukė antakius, ji pamiršė-
jo akim ir ėmė kažn ką maloni-
ai kalbėti. Generolas pa-
lenkė žilą savo galvą ir ramiai
ramino: "Nieko, nieko! Veikiai
visa tai išsiaiškinti ir jūs vėl
būsite draugė." Aš nieko nesu-
pratau. Visa mačiau, visa gir-
dėjau ir nieko nemačiau, nie-
ko negirdėjau... Sniego čirškė-
jimas einant, šūviai, šiurkštūs
lenkų šūkavimai... kanopų
bildesys įsalusioje žemėje ir
piktai pajaukiantis lenko šyp-
sena čia pat prie Tarybos...
Akyse Tarybos rūmai ir sargy-
binis su įsegtu skydu gauruo-
toje kepure. Visa tai yra buvę,

tik, štai, praėjė; gerasis mano
vyrėlis su manim, tik ką jis
man taip ilgai kalba, išblyškęs,
visi jie tokie nuliūdę? ... Ir
kaip baisų sapną aš girdžiu bai-
sų tikrumą: posėdyje nutarta
visiems esantiems lietuvių tary-
boje 6 val. ryto išvažiuoti iš
Vilniaus, persikraustyti į Kau-
ną. Šeimynoms duota pašalpos
po 3000.

Lietuvių valdžia čia palikti
negali, nes lenkai savanoriai,
nuginklavę vokiečius okupan-
tus, valdžią patys pasiėmė. Ar-
tinas bolševikai, o lietuvių per-
silpnos pajėgos. Jiems dar rei-
kia organizuotis, reikia dirbti,
statyti gyvenimą. Tokia kariuo-
menė, kaip mane išgąsdinęs
sargybinis gauruota kepure, tai
ne kariuomenė ir tų pačių vos
keletas dešimtų. Kas gi daryti?
Bailė sukaustė man smegenis
ir be minčių, be jausmo aš iš-
virtau žemėn. Pakirdusis lovoje,
aš išvydau išblyškusių į mane
pasilenkusius veidus nelaimin-
gojo mano vyro ir mano drau-
gų. Buvo tylu, visi kalbėjos pa-
šnibždomis. Buvo jaučiama, jog
į tą šeimyną įėjo sielvertas;
ten, kur taip sutartinai dirbta
ir draugiškai gyventa sielomis
artimų kits kitam žmonių...

Vyras 6 val. ryto neišvažia-
vo, nes dar buvo galima išva-
žiuoti 6 val. vakaro. Per dieną
reikėjo viskas susikrauti, pris-
ruošti į kelią. Aš vos pajudė-
jau — taip buvau išvargus. Ma-
no draugai man padėjo. Aš ne-
begalėjau rytą iš rinkos parsie-
nešti produktų išvirti pietų;
aš tik mačiau, kaip tai daro
mieloji mano draugė. Aš dė-
čiau vyro plovinius, patalus, ba-
tus; visa, visa, kas tik jo buvo,
nes mes nežinojome, kada ir
kaip mes begalėsime vėl susi-
tikti.

Tokia dykuma manęs laukia...
toks baisumas vienai smilkti...
Į vakarą mane apėmė marinan-
ti apatija; skaudu buvo jausti
bet kuris nervas; buvau, kaip
negyva. Vyras išvažiavo, aš pa-
likau viena, pasiilgusia širdi-
mi. Ruošia stengiasis numaldyti
liūdnumą. Mano intinys gene-
rolas ir dar vienas mūsų drau-
gas, grįžę iš nelaisvės, guodė
visai manęs nebeapleido, net
naktimis... Rytą išeidama na-
mo, ji stengėsi ir mane drauge
išvesti, kad nepalikčiau viena.

Vieną rytą išėjova abi į mies-
tą ir mus perėmė negyvumas
jo išvaizdos. Daugelis magaz-
nų uždaryta, žmonių mažai, o
gatvių grendiniu ilga virtine ei-
na kažn kokie pilki šešėliai...
Jų daug; baisu... Pilkos kepu-
rės, pilki veidai, pilki šine-
liai... Nusigandome, supratę,
jog tai baisioji Europos šmėk-
la, skriaudėjai, plėšikai ir už-
mušėjai; visai bloga — žmo-
nės: ne žmonės, tik — bolše-
vikai. Negyvelių tarpas gulė
tarp manęs ir išvažiavusio ma-
no vyro. Gyvenimas apmirė. Ir

prasidėjo nelinksmos dienos,
pilsnos baimės ir netikrumo.
Kasdieną rodė vis nauji bolše-
vikų įsakymai ir skelbimai:
juos lipid ant visų namų, ant
visų kerčių; visur jie raibavo ir
nepasergėti jų nebuvo galima.
Sankrovose ir be to nedaug kas
buvo; dabar gi jos ėmė visiš-
kai tuštėti: sunku gauti duonos ir
greit nyko reikiamieji valgo-
mieji daiktai.

Savo laikraščiuose bolševikai
rašė einą toliau į Kauną ir to-
liau visur įvesti kietos savo
valdžios. Nebebuvo ramumo.
Buvo įsakytą, kad visi išregist-
ruoti, kas nori gauti duonos ir
kitų produktų. Prasadėjo užsi-
rašymai kategorijomis. Sujudo
kaismargiai su savo namų kny-
gomis, sunerimo visi. Vis daž-
niau ir įkyriau ėmė mane ne-
raminti mintis, kas gi dabar
darosi išvažiavusiai per Nau-
jus Metus valdžiai? Kur ji?
Taip daliai ir draugiškai iš
visų pasaulio kraštų suvažiuo-
bendro darbo dirbti ir taip su-
tartinai buvo ėmę dirbti, atsta-
tydami savo lizdą ir iš nieko iš-
taisyti... sujudo, kaip skruz-
dės savo skruzdėlyne... kur
dabar jie ir kas jų laukia? Ne-
tikri aida! skelbė lietuvių val-
džią, spaudžiant bolševikams,
norint iškelti į Tilžę arba į
Klaipėdą. Bolševikų laikraš-
čiuose pasirodė žinia, lietuviui
Kaune mokina jauną savo kariu-
omenę: "Dažnai girdisi besim-
mokinančių šūviai iš patran-
kų." Nebuvo kaip tikėti. Iš kur
jiems kariuomenės, jei prieš
mėnesį tebuvo jų dvi trys de-
šimtys kaimo bernelių savais
kailiniais? Daug dar visokių
nesąmonių teko išgirsti, kol vie-
ną kartą vakarą užėjo pas ma-
ne nepažįstamas žmogus. Apsi-

(nukelta į 4 psl.)

Minint Lenkijos ir Čekoslovakijos valstybių 50 metų nepriklausomybės paskelbimą Pavertų Europos Tau-
tų seime kalba V. Sidzikauskas, šalia, prof. L. Krzysanowski, lenkų kongreso pirm. A. Mazewski.

KAS TOS "LEMTINGOS DIENOS"

Praeitame Darbininko nume-
ryje pradėjome spausdinti il-
gesnę Jono Jaškauskio apysaką
"Lemtingos dienos".

Apysakoje vaizduojami Lie-
tuvos nepriklausomos valsty-
bės atkūrimas, Aukštaitijos
kaimo nuotaukos, kai dar siau-
čia vokiečių okupacija, ryškina-
ma jaunoji karta, kuri, grįžusi
iš Rusijos, padeda atsistatyti

kraštui. Daugiausia autorius su-
sitelkia ties vokiečių okupaci-
jos vargais, jų pasitraukimu ir
savos lietuviškos administraci-
jos organizavimu.
Spausdindami šią atkarpą,
kartu norime prisiminti ir Lie-
tuvos nepriklausomybės atsta-
tymo 50 metų sukaktį. Kviečia
me visus skaityti ir drauge per-
gyventi anas tolimas "Lemtin-
gas dienas".

JONAS JASKAUSKAS

LEMTINGOS
DIENOS

APYSAKA

2)

Vaikai išbėgo, o Uršulė pradėjo ruoštis apie plytą.

— Eisiu ir aš, — tarė dėdė Surdegis, — pranešiu
namiškiams, kad toks mylimas svečias parvažiuavo.

Troboj pakvipo spingintais lašiniiais, o Jonas valgyti
labai norėjo. Traukiny buvo užkandęs duonos su sava
dešra. Daugiau nuo pat ryto nieko nevalgė. Kad lengviau
būtų laukti, išėjo su vaikais pasidairyti po sodybą.

Kiemą gožė tų pačių klevų ir liepų pavėsis, kuris
nuo neatmenamų laikų savo grožiu puošė sodybą. Gro-
žis likęs tas pats, kuriuo dar kūdikystės laikais yra
džiaugęsis. Labiau buvo matyti padaryta atmaina ūkio
trobosiuose. Stogai apšepę, apaugę samanomis ir apšur-
pę. Trobesiai tartum sumazėję ar į žemę įaugę. Visi pa-
šaliai tušti. Nei ūkio padargų, nei vežimų. Visa aplinka
dvelkė neturtu ir skurdū.

Besidairant po sodybą, sesuo atėjo kviešti valgyti,
ir visi suėjo į trobą. Ant stalo garavo kiaušiniene su
lašiniiais, buvo pripiaustyta rūkyto skilandžio, priraikyta
duonos, kuri nebuvo balta, bet kvėpėjo taip, kaip kitad
motinos kepta. Uršulės paraginti, susėdo už stalo. Val-
gant Uršulė kiek užsimastė. Lyg ką prisimindama, kal-
bėjo:

— Vargas, Jonuk, mums čia. Bet tu gal dar dau-
giau vargo patyrei. Ar teko ir kare dalyvauti?

— Teko, kur neteks.

— Ačiū Dievui, kad sveikas grįžai. Nors tu vienas
atsiradai.

— O kaip svainis? Ar neturi žinių iš Amerikos?

— Paskutinį laišką gavau jau karui prasidėjus, o
daugiau jokių žinių. Tada rašė išsiuntęs 25 dolerius, bet
nebegavau jų.

Baigiant valgyt, pradėjo rinktis kaimynai. Dėdė Sur-
degis, grįždamas per kaimą namo, matyti, daug kam pa-
pasakojo apie tolimą svečią. Kaimynai teiravosi, ar Jo-
nas nebuvo kur sutikęs ar ką girdėjęs apie jų vaikus,
paimtus į kariuomenę ar karo pradžioje išbėgusius į Ru-
siją. Deja, Jonas nedaug težinojo. Buvo patekęs į dalinį,
kur lietuvių nebuvo. Dažnai lankydamasis Petrapilyje,
sutikdavo savo pusbrolių Adomą Audrį ir dar keletą
pažįstamų, daugiausia tuos, kurie Rusijoje gyveno nuo se-
niau. Iš Adomo neseniai buvo gavęs laišką, kuriame
rašė, kad Petrapilyje prasidėjęs tikras badas, todėl ma-
nąs greit važiuoti Lietuvon.

— Adomas gabus ir pakankamai turtingas. Jei no-
rės, greit galės parvažiuoti, — pasakė Jonas Adomo mo-
tinai, savo tetai, kuri taip pat buvo atėjusi su juo pasi-
kalbėti.

Saulė jau leidos, ir kaimynai pradėjo skirstytis. Jo-
nas užsiminė jiems apie savo susitikimą su vokiečiu
ir kad tas vokiečis jam liepė rytą nuvykti Palomėn.
Kaimynai iš nupasakojimo tą vokiečių tuoj atpažino. Kai
kuriems net tekę paragauti jo bizūno. Jie patarė Jonui
nedelsiant pas jį nueiti.

— Ką padarysi. Kieno galia, to ir valia, — pasakė
Jonas, pasiryžęs gauti įsakymą vykdyti.

Visiem išsiskirsčius, Uršulė pradėjo nerimauti, kad
kas neatsitiktų. Jonas ją ramino:

— Nebijok. Buvau kare, pergyvenau revoliuciją ir
sveikas išlikau. Nepražūsiu ir dabar.

— Bet, Joneli, juk pats pasakei, kad kieno galia,
to ir valia.

— Galia kartais pasibaigia labai greit, o su ja ir
valia. Rusijos caras kokią galią turėjo, o kai jos neteko,
tai jo valios niekas nebeklausė ir jį patį sunaikino.

— Et, ką aš čia savo bobiška galva išmanau, — nu-

sileido Uršulė. — Tai gal bus laikas ir gulti? Juk pa-
vargęs iš kelionės. Paklojau tau klėty. Pirkioj tvanku,
rytą ir musės neleidžia miegoti. Jei ir eisi Palomėn, vis
tiek kiek ilgiau pamiegok. Bloga, kad neturime savo
arklio. Nuvažiuotum, o dabar plumpink pėsčias.

— Fronte būdamas, ne tiek esu išvaikščiojęs, o čia
kelis kilometrus nueiti — vieni niekai.

Klėty, kur kitados su broliu, dar maži būdami, mie-
godavo, Jonas prisiminė anuos nerūpestingus laikus. Mo-
tina, atvedusi juos gulti ir apkločiusi, sveikindama nak-
čiai, perbraukdavo savo sugrubusiu nuo darbo ranka
per pašūrusius plaukus ir išeidama pasakydavo: "Mie-
gokite, vaikeliai, saldžiai! Gerasis Dievulis telaimina jus,
o angelėlis tesaugo". Ji išeidavo į trobą ilsėtis, dar pa-
liepdama iš vidaus užsiklęsti duris. Juozukas, kaip vy-
resnis, iššokdavo iš lovos ir užsklėsdavo.

Dienos įspūdių, o gal gryo tėviškės oro paveik-
tas, Jonas ilgai negalėjo užmigti. Gulėjo nesumerkda-
mas akių. Kaime lojo šunes, sode paukšteliai sučiauškę-
davo, tvenkinį kurdė varlės, o už sienos žiogai čirškė.

Ilgai vartėsi lovoj. Tik kai pradėjo sode lakštutė
suokti, atrode, kad jau ir rytas nebetoli, besiklausant
jos malonaus čiulbesio, akys pradėjo merktis. Užmigo
sveiku miegu.

Kai prabudo, saulė jau buvo gerokai pakilusi. Jos
spinduliai veržėsi vidun per vienintelį klėties langelį, at-
simušdami taisyklingu keturkampiu ant grindų. Laikas
buvo keltis ir rengtis į nemalonią kelionę. Nors mie-
gojo neilgai, bet jautėsi gerai pailsėjęs. Tėviškės pasto-
gės miegas teikė daug jėgų.

Greit pašoko iš lovos, apsirėngė ir atsistūrė prie
šulinio. Radęs pilną medinę geldą vandens, pradėjo
praustis. Tuojau prisistatė abu vaikai. Vienas nešė gra-
žiais lietuviškais raštais išaustą rankšluostį, kitas ga-
balą muilo, kuris buvo panašus į sudžiuvusį molį. Jis
ir sunkus buvo kaip molis. Tai vokiečių karo meto
prekė, pardavinėjama su leidimais užimtų kraštų gyven-
tojams.

Berniukų patarnaujamas, nusiprausė, susišukavo, ir
visi trys leidosi į trobą, kur Uršulė jau laukė jų su pus-
ryčiais. Jonas seniai taip skaniai valgė.

(Bus daugiau)

Bendruomenės 5-metis nuo III iki IV seimo

Kokius jos veiklos uždavinius rado aktualiausius LF Bičiulių surengtas simpoziumas

PLB seimas priėmė „nutarimus“, kuriuos galima laikyti programa viso penkmečio veiklai — iki artimiausio seimo. Tos veiklos aktualiausiam klausimam išryškinti LF Bičiulių rytinio pakraščio apygardos suvažiavimas New Yorke lapkričio 9 turėjo specialų pokalbį — simpoziumą. Pokalbiu vadovavo Vytautas Vaitiekūnas. Veiklos trijų sričių aktualiausius uždavinius dėstė trys referentai: Vytautas Volertas, Jura Gailiūšytė Viesulienė, Antanas Sabalis.

Visą simpoziumo aprašymą spausdiname išsiai.

Pokalbio pobūdį, o sykiu ir pačios bendruomenės pobūdį į vedamuoju žodžiu nusakė moderatorius Vytautas Vaitiekūnas:

★

Mūsų simpoziumo tema — „PLB penkmetis nuo III iki IV PLB seimo.“ Temos apimtis laikotarpio atžvilgiu, sakyčiau, ne tik kukli, bet visai aiški. Simpoziumo užmojis, kaip matote, yra nepalyginti kuklesnis, nei spaudos pašelbtas PLB valdybos pirmininko, kurio įžvalga stengiasi net dvidešimt trečią PLB seimą pasiekti. Reikia prileisti, kad simpoziumo pastangos koncentruotės į trumpesnį PLB laikotarpį gali būti arčiau realybės ir labiau sukonkrečintys.

Temos apimtis turinio atžvilgiu gali būti labai plati, nes PLB apima visas laisvųjų lietuvių tautinio gyvenimo sritis, kurių bent kiek nuodugnėsim svarstymui reikėtų ne poros valandų, o gal mažiausiai poros dienų. Todėl simpoziumo organizatoriai temos, apimtį turinio atžvilgiu apėrė tik trimis dalykais — **tėvyne, jaunimu ir religinė išieivijos bendruomene.**

Temos apimtis plotmės atžvilgiu nėra taip precizuota, kaip kad laikotarpio ir turinio bendruomenė — PLB — galima suprasti kaip visą mūsų tautos diasporą, bet galima suprasti ir tik kaip vadovaujančią PLB organizacijų arba net tik kaip PLB organizacijos vadovaujančią viršūnę. Praktiškai mūsų mes labiausiai įsivyravęs kaip tikslai pastarasis PLB supratimas, visai išleidžiant iš akių,

Kai visi jau buvo už stalo, muzikos kapela užtraukė lietuvių tautos himną „Lietuva, tėvyne mūsų“. Daug kam buvo akyse laimės ašaros iš susigraudinimo. Daug daug metų laukė jie teisės šlovinti savo tėvyne; daug sunkių dienų ir savaičių pergyveno jie ir jų šeimynos, padėdami statyti šią tėvyne. Sunku buvo kai kada; gal ir dar laukia jų visoki bandymai, — bet dabar, priimdami svetimų šalių svečių sveikinimus, jie laimingi; laimingi, kad gali pasirodyti jiems, jog ne veltui dirbo, jog šį tą sudarę buvo savo pastangomis.

Ar gi tai ne neįtikėtina pasaka?

Ai man, šita pasaka ėmė nublikti, nustoti žavinčios savo spalvos nuo to laiko, kaip atsirado pavydelininkų, godžių lengvai pralobti ar netikos garbės gauti; savo darbą įvedančių ne bendram labui, tik asmeninei gerovei, smulkiems savo reikalams patenkinti. Tada atsirado nesantarių, kurios didėja, o ne liaujas; lyg būtų jie užmirę, kaip sunkiai yra laimėję visa tai, ką turi, ko nemo-ka vertinti ir ką gali patys sugriauti.

Į bendrąjį darbą sutartinai už tą patį siekimą, jūs skruzdės-gamintojai, stokite, pašalinami visa tai, kas kliudo gražų jūsų darbą!

kad PLB organizacija nėra palenka vienam centrui, nėra iš vieno centro nei vairuojama, nei diriguojama, kad PLB or-ja nėra ne tik centralizuotai monolitinė, bet net nė federacinė. Faktiškai ir konstituciškai PLB organizacija kiekviename atskirame krašte „tvarkosi pagal savo priimtą statutą, priderindama prie vietos sąlygų bei įstatymų“. Tati pripažįsta ir PLB konstitucijos 2 straipsnis. Taigi pasaulio lietuvių bendruomenės organizacija yra tik santalka savarankiškai veikiančių įvairiuose kraštuose lietuvių bendruomenių, yra „commonwealthas“, kurio bendras centras atskirų kraštų bendruome-

nes ne valdo ar rikiuoja, o tik atitinkamai koordinuoja su kitų kraštų bendruomenėmis, teikia paramą ar paskatas. Ir PLB konstitucijos 15 straipsnis nustato, kad „atskirų kraštų LB veiklai derinti, skatinti bei plėsti PLB seimo renkama PLB v-ba“. PLB penkmečio problemas gvaldant, todėl negalima išleisti iš akių PLB, sakyčiau, konfederacinės sąrangos, kurioje PLB „generolai“ PLB armijų nekamanduoja ir nerikiuoja ir kurioje PLB vadovaujantios viršūnės pastangų sėkmė perdėm priklauso nuo atskirų kraštų, pirmiausia, nuo tų, kuriuose yra pačios gausiausios lietuvių bendruomenės — bendradar-

biavimo, pritarimo, paramos ir solidarumo.

Simpoziumo eigai numatyta tokia tvarka:

Po šių įvedamųjų pastebėlių eina prelegentų pasisakymai. Kaip minėta temos turinys apima tris dalykus — tėvyne, jaunimą, religinę bendruomenę, — ir turime tris prelegentus. Po kiekvieno prelegento pasisakymo, kitiedu prelegentai, jei ras reikalinga, pateiks savo nusistatymą ar pastabas kalbėtu klausimu, taip pat, žinoma, ir pats moderatorius.

Po visų trijų prelegentų pasisakymų, galės klausti ar savo nusistatymą pareikšti ir klausytojai.

Vėliau eina Vytauto Volerto pasisakymas apie PLB uždavinius tėvynės reikalui.

(Bus daugiau)

Apie Lenkijos ir Lietuvos santykius

Lenkų pulkininko atsiminimai iš Kauno (2)

DR. P. MAČIULIS

Lietuvos valdžia gelbėjo
Vilniaus gyventojus

metų atrodė kaip 1918 metų armija. (248 psl.).

„Kodėl gi vokiečiai mus taip greit sumušė?“

Kitoj vietoj autorius sako, kad Lenkija buvusi nugalėta didesniu žmonių skaičiumi ir keletu didesni aviacija bei motorizuotais ginklais bei tankais, stoka paramos iš sąjungininkų anglų ir prancūzų. „Bet vistiek kodėl gi vokiečiai mus taip greit sumušė?... Turim pabrėžti, kad nebuvo pasiruošę karui su vokiečiais, kad permaža turėjome laiko ir reikalingų priemonių... Vaivados, storostos ir vietos policija bėgo nuo vokiečių patys pirmieji, pametę savo žmones likimo lemčiai“... (251-252 p.).

„Kaskart daugėja pabėgėlių skaičius iš Lenkijos“. Pulk. L. M. Vilniū laiko Lenkijos miestu, nes tie pabėgėliai didžiojoje buvo lenkų vaivadijos ir miesto tarnautojai, atbėgę „be pinigų ir be pragyvenimo šaltinių ir visi krepšiai į lenkų atstovybę... Skaičiai karininkų ir eilinių karių internutu stovyklose didėja. Mūsų žmonių ūpas tiesiog klaukus. Iš visų pusių girdisi baisūs keikimai bei grasinimai lenkų vyriausybės adresu už patirtą nelaimę ir Lenkijos sužlugdymą“... (260-261 psl.).

Knygoje pasigendama bent užuominos, kiek Lietuvai atsėjo internutučių išlaikymas. Tai šiu turui priminti, kad per mėnesį mūsų įždas jų aprūpinimui išleisdavo po du milijonus litų, taikydamos internutu tiem lenkam tokį pati davinį, kaip savo kareiviam.

Simpoziumas svarsto PLB veiklos planus lapkričio 9 Maspetho liet. parapijos salėje. Už stalo sėdi iš k. į d. Jūra Gailiūšytė-Viesulienė, Vytautas Vaitiekūnas, Vytautas Volertas, Balys Raugas, Filomena Ignaitienė. Nuotr. V. Maželio

Plokštelės

NAUJOS ILGO GROJIMO
LIETUVISKOS PLOKŠTELES

Lietuvos Nepriklausomybės 50ties metų paminėjimui prisiminti: Pulkininkai ant kelių; Marija, Marija; Sventas, Sventas; Malda už tėvyne; Lietuvos himnas; Graži tu mano tėvyne; Mano malda; Palikta šalis; Kur giria žaliuoja; Nemunas. Išpildo solistai ir parapijų chorai. Kalbos prel. Kemėžio, vysk. V. Brizglio, St. Bačkio, vysk. Bolland, W. Rodino ir kit. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 5 dol. Išleido Dr. J. Stukas per Eurotone Int. Ltd.

Lietuviškos Giesmės. Giesmė į Siluvos Mariją, Varpas kad būčiau, Tėve mūsų, Sv. Kazimierai, Sveika Marija, Gailėtingoji Marija, Sveika Marija, Motina Dievo, Mano malda, Iš šios mūsų žemės, Skaisčiausioji Marija, Kad širdį tau skausmas, Jėzau pas mane ateiki. Išpildo sol. A. Brazis, L. Stukas su Žibuoklių moterų oktetu, akomponuojant A. Kačanauskui Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 5 dol. Išleido Dr. J. Stukas per Eurotone Int. Ltd.

Mano Gimtinei. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Tėvynė Lietuva, Auksinis ruduo, Sningant, Rudens pasaka, Smalsuoliai, Du miestai, Kai tik vyšnios bals, Užuomarsa, Lietuviškas letkis, Suk, suk ratelį, Vilniaus stogai, Trio baloje, Miško takais, Mano gimtinė. Išpildo sol. V. Noreika, D. Mažeikaitė, D. Cibulskytė, J. Baranauskaitė, E. Kuodis ir kiti, orkestrui palydinti. Išleido Montrealio liet. radioj val. vedėjas L. Stankevičius. Kaina 5 dol.

Aukuras: Kalėdos Lietuvoje, Tau brangi tėvyne, Lietuvos paukštelis daina, Tekėjo saulelė, Lopšinė lėlytei, Grįšim grįšim, Daina apie avižą, Dainuojanti jaunystė, Pavasaris, Rudenėlis, Ziemai ir Vasarėlė: deklamacijos ir dainos su solistais. Vysk. Valančiaus liuanistinės mokyklos mokinių choras, dirig. A. Mikulskio. Kanklininkam vadovauja O. Mikulskienė. Išleido Fine Music Records, Cleveland, Ohio. Stereo, bet galima naudoti ir mono. Kaina 5 dol.

Lietuviškos Vestuvės. Kupiškėnų vyresniosios kartos meno kolektyvo etnografinis vaidinimas, piršlybos, mergvakaris, užgėrų rytas, piršlio korimas, sodo pirkimas ir pačios vestuvės, atliekamos dainom, deklamacijomis ir pašnekesiais. Išleido Montrealio Mažosios Lietuvos Bičiulių draugija. Kaina 5 dol.

Sol. Janina Liustikaitė įdainavo operų arijas ir dainas: Adriana Lecouvreur — muz. F. Cilea; Mefistofelė — A. Boito; Perlų ieškotojai — G. Bizet, La Boheme — G. Puccini ir La Wally — A. Catalani. Mergaitės troškimas ir lietuviška daina — abi Fr. Chopin; Kur prapuolė tas kelelis ir Abejonės — Al. Kačanausko, Ne margi sakalėliai — J. Tallat Kelpšos, Tykiai, tykiai, viena liaudies daina, harmonizuota Br. Vanđriūno, ir Dobilėlis — A. Vanagaitė — V. Jakubėno. Mono, kaina 6 dol.

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kaštavimu — 6 dol. Graži dovana Kalėdų progai. Teliko tik keliolika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

Šios bei kitos lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko Spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. (Siuntimui pridėdama 50 c., Kanadoje 1 dol.).

Vytautas Vaitiekūnas vadovauja LFB rytinės apygardos surengtam simpoziumui apie PLB veiklą. Simpoziumas buvo lapkričio 9 Maspetho lietuvių parapijos salėje. Šalia — Vytautas Volertas. Nuotr. V. Maželio

Atsiminimai apie Lietuvos atsikūrimą

(atkelta iš 3 psl.)

dairės, jis tylomis paklausė mano pavardės ir įdavė man atsitiktinai atsiųstą vyro laišką. Tai buvo taip netikėta, jog aš bijojau atplėsti vokelį ir bailingai žiūrėjau į nepažįstamąjį. Jis prabilo ramindamas, ir aš pasidariau drąsesnė. Tik pakaičiusi laišką, aš supratau, jog tai ne sapnas. Vyras šaukė mane į save, bet kaip? „Jei gali, atsargiai prašliaužk į mane. Bijau, kad ko tau neatsitiktų, o padėti negaliu.“ Radosi dar viena ponia, tokia pat nelaiminga, kaip ir aš, ir abi sutarėva bėgti. Paslapčiomis susitarėme su žydu vežėju; už didelius pinigus apsiėmė nuvežti mudvi į Kauną. Reikėjo gelbėti, bėgti; ilgiau likti buvo vis pavojingiau... ketino būti kratų, gal suėmimų, badavimas, o gal ir kalėjimas, kol išaiškins. Turgaus dieną, kai daug žmonių grįžo iš rinkos, susisupusios išėjova pėsčios už miesto, kur sutikova savo vežėjų ir išvažiavo.

Neilgai trukus, sutikova užtvarą. „Sustokite, sustokite!“ Pasidarė šalta, aptemo akys: čia stovėta bolševikų sargybos. Pareikalavo pasų, mums jų nebuvo, bet mes apsimetėm ramios ir atsakėm: „Tavoriščiai! Mes važiuojame į Žemmarisų ir gimines, tad jokių pasų neturime“. Pagalvojo, pasvyravo, praleido; bet, sako, toliau vėl užtvaras. Bailingai ir nusiminę važiuojame nuo punkto į punktą, kol išgirdome naują komandą: „Halt!“ Tai jau buvo Žemmariai, kur stovėjo vokiečių sargyba; dar žingsnis ir mes išgelbėti. Į pavakarę tą pat dieną mes jau artinome į Kauną, į mūsų kelionės tikslą, į išsigelbėjimą. Zingeidaudamos žiūrėjome mes namų ir gatvių, skaisčiai apšviesti: mes paskutiniiais laikais buvome atrpatę nuo apšviestų namų ir gatvių; mes tepamatėme tamsą, tylą ir tesikalbėjome pašnibždomis. O čia vėlyvu laiku žmonės vaikšto ir — nebijo! Namų sienos nerai- buoja skelbimais ir įsakymais. Čia tatau savo skruzdelyne vėl darbuojasi lietuvių valdžia. Kitą dieną sunkiai paslėpda-

ma savo nustebimą, aš tatvėje išvydau visą būri kareivių, nešančių karabirus. Jie ne visi buvo kaip vien reikiant apvilkti, vis dėlto jau turėjo apibrėžtą formą, formines kepures. Emiau sutikti vis naujas formas tai karininkų, tai valdininkų, tai gydytojų. Iš kur visa tai? Kaip visa tai greit, lyg pasakoje, susitvarkė. Prieš pusantro mėnesio buvo chaosas, dabar iš jo, iš nieko visa tai pasidarė. Lyg netikėtinoje pasakoje, išaugo visa šita kariuomenė, nedidelio žmonių būrio darbuotojai atnaujintame savo lizde, pakirdę iš amžių miego.

Pas juos stovėjo nemaža kariuomenės; jos dalis jau yra gavusi mūsų „krikštą“, begin-dama savo sienas nuo priešų. Pašte pasirodė savieji pašto ženklai, ant gelžkelių vagonų — lietuviški antrašai. Atvyko visokių kraštų atstovai; pasidarė triukšminga, daug žmonių.

Aš nepajėgiu aprašyti, kaip aš buvau susijaudinusi, kai sveikino ir vaišino pirmuosius svetimų kraštų atstovus, atvykusius į Lietuvą. Tai buvo pusėje kovo m. 1919 m. Visa pragyvenus Vilniuje, pabėgus, negalima buvo tikėti, jog visa tai tikrybė, ne sapnas. Aš supratau, kokia laime buvo pilnos darbuotojų širdys; tų, kurie dirbė nuo pat pirmųjų sunkių dienų savo tėvynės labui. Buvo žavėtina. Didelė salė, padabinta žalumynais ir vėliavomis, savomis ir atvykusių svečių tautinėmis jų spalvomis, veikiai buvo pilna pasipuošusios publikos. Stalai lūžo nuo valgy-mų ir gėrimų. Ypač tai stebino po valgyklų arklienos kotlieto ir drumzlinos pilkos sriubos.

Nuo Marijampolės iki Putnamo

Kaip kūrėsi Nek. Pradėtosios Mergelės Marijos kongregacija

Putname spalio 22 iškilmingai buvo paminėta seserų vienuolijos 50 metų sukaktis. Buvo specialiai akademija su kun. R. Krasausko paskaita, iškilmingos pamaldos vienuolyno koplyčioje, vėliau — vaisės.

Sukakties proga trumpai prisimename seserų vienuolijos veiklą.

Kai rusai draudė

Prieš pirmąjį pasaulinį karą caro okupacijos metu Lietuvoje buvo griežtai uždrausti bet kokie vienuolynai. Buvo palikę penki vienuolynai, bet į juos niekas negalėjo įstoti. Jie turėjo išmirti. Taip pat nebuvo galima kurti nei naujų vienuolynų. 1910 lapkričio mėn. įsakymas draudė net religines brolijas. Vėliau buvo daromos kratos ir ieškoma slaptų vienuolynų.

Slaptas moterų vienuolynas

Kun. Jurgis Matulaitis, pats slaptai įstojęs į marijonų vienuolyną, planavo sukurti naują slaptą moterų vienuolyną. Pirmosios kandidatės turėjo būti išsiųstos į Šveicariją ir ten parengtos. Į Šveicariją išsiųstą A. Kudirkaitę ir M. Jurevičiūtę. Tai ir buvo pirmasis žingsnis kongregacijai steigti.

Mėginimai Petrapilyje

Bet tuo metu kilo pirmasis pasaulinis karas. Petrapilyje atsirado daugiau lietuvių pabėgėlių. Sumanyta leisti lietuvišką laikraštį "Vadą", kurį kun. J. Vailokaičio supratimu turėjo spausdinti lietuvių vienuolės, suorganizuotos iš šv. Povilo d. gijų, vadovaujama kun. K. Rėklaičiu. Tos draugijos narės buvo pratinamos prie vienuoliško gyvenimo. Manoma, kad po karo, grįžusios į Lietuvą, jos sudarys branduolį naujai vienuolijai. Tačiau tuo metu kilo revoliucija ir viską suardė.

Registruojami įstatai

Seinuose

Kun. J. Matulaitis 1918 kovo mėn. grįžo į Lietuvą ir tuoj pradėjo rūpintis naujos kongregacijos steigimu. Parengė įstatus — konstituciją, kurios pagrindą paėmė tėvų marijonų konstituciją ir ją pritaikė moterų vienuolijai ir naujiems laikams.

1916 spalio 15 Seinų vyskupas A. Karosas patvirtino naujos konstitucijos įstatus. Kongregacija buvo pavadinta Nekaltai Pradėtosios šv. Panelės Marijos Vargdienių kongregacija.

Solistė Genovaitė Vasiliauskienė išleido plokštelę

Siomis dienomis jau pasirodė Australijos lietuvių solistės Genovaitės Vasiliauskienės dainų plokštelė. Ją solistė įdainavo Adelaidėje su simfoniniu orkestru, o pačią plokštelę išleido Karvelis Chicagoje.

Solistė Genovaitė Vasiliauskienė

ja, sutrumpintai pavadinta Vargdienių seserų kongregacija. Vėliau žodis Panelė pakeistas į Mergelė.

Pirmosios vienuolės

Pradžioje įstojo 5 kandidatės. Jom vadovauti paskirta Marijampolės ūkio ir namų ruošos mokyklos vedėja Petronėlė Uogintaitė. Lapkričio 1 priimta 10 naujų kandidatė. Išsinuomavusios kelis kambarius Marijampolėje, pradėjo veikti. Vienos dirbo ūkio ir namų ruošos mokykloje, kitos tos mokyklos valgykloje, bažnytinųjų rūbų ir rankdarbių dirbtuvėje.

Našlaitynas, spaustuė

Antraisiais metais išsinuomavo dviejų aukštų namą, atidarė našlaityną ir įrengė mažą spaustuė, kuri vėliau išaugo į Šešupės spaustuė. Joje buvo spausdinama nemaža knygų ir laikraščių. Prie našlaityno įsteigė pradžios mokyklą ir 1921 keturklasę mergaičių mokyklą su bendrabučiu.

Spalio mėn. Aidai

Straipsniai: Antanas Maceina — Religija ir evoliucija (apie Teilhard); Adomas Galdikas atsako į Aidų redaktoriaus klausimus; Vt. Vt. — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės III seimas; Aleksandras Pakalniškis — Vakarėjimai Žemaičiuose; Z. Romas — Kosmologijos žvilgis į Visatą.

Iš šviesinės literatūros: Pranas Visvydas — Eilėraščiai; Julija Švabaitė — Renku sudaužytą mozaiką (eil.); Jurgis Janavičius — Delyčiaus banginis.

Apžvalgoje rašo: Juozas Girnius — Dėl "tautininkų" ir "valstybininkų"; dr. P. Rėklaitis — Pidas — Vydūno iliustratorius; O. Bbn. — Liet. Kat. Moterų Draugiją prisimenant.

Recenzijos: Aug. R. — Jono Meko poezija; Titas Alga — Kazio Almeno novelės.

Viršelio 1 psl. — A. Galdikas: Vėjas. Šis numeris iliustruotas Ad. Galdiko darbų nuotraukomis. Be to, L. Paškauskaitės "vyšnių šakelė", liaudies dailininko L. Šepkos skulptūra, V. Valiaus grafika, Fidaus vinjetė.

Aidus redaguoja dr. J. Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; leidžia tėvai pranciškoniai, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Australijoje solistė G. Vasiliauskienė kasmet aplanko lietuvių kolonijas, ir beveik joks žymesnis minėjimas neapsinau. Be jos dainų ar išties koncertų. Savo dainomis solistė puikiai reprezentuoja lietuvišką dainą ir svetimtaučių tarpe jų ruošiamuose meniniuose rengimuose.

Prieš gerus metus solistė Adelaidėje suorganizavo vyrų oktetą "Klajūnus", jam vadovaujama ir jį intensyviai ruošia įvairiems rengimams. Ji žinoma ir JAV lietuviams, kai 1963 m., pakviesta J. Bachuno, lankėsi JAV lietuvių kolonijose, duodama savo dainų koncertus.

Australijos lietuvių dienose, kurios šiais metais vyks Adelaidėje gruodžio pabaigoje, solistė dalyvauja rengimo prezidentūroje. Jai pavesta suorganizuoti Australijos lietuviškojo jaunimo koncertą. Lietuvių dienų metu Adelaidės Lituania choras atliks Budriūno kantatą "Tėviškes namai". Kantatai moterų chorą paruošė mūsų solistė ir pati išpildys kantatos soprano partiją.

Dainos Mėgėjas

Kongregacijai išaugus

Per dvidešimt metų kongregacija išaugo. 1940 ji turėjo 128 seseris, 22 naujokas ir 20 postulančių. Jų žinioje buvo 10 senelių prieglaudų, 5 našlaičių prieglaudos, 12 vaikų darželių, 1 vaikų židynis, 4 mergaičių bendrabučiai, 3 pradžios mokyklos, 2 spaustuės, žemės ūkio mokykla. Vasaros metu vedė aikštes, dirbo socialinės globos ir labdaros įstaigose.

Atvyksta į JAV

Kun. dr. J. Navicko pakviestos pirmos 5 seserys 1936 rugpjūčio 18 atvyko į JAV. Jas palydėjo vyriausioji kongregacijos vadovė motina M. Teresė. Atvykusių tarpe buvo ir dabartinė motina M. Aloyza.

Ir čia įsikūrimo pradžia buvo sunki. Dirbo pas tėvus marijonų Marianopolyje, marijonų kunigų seminarijoje Marian Hills. 1939 iš Lietuvos atvyko dar 14 seserų.

Įsikuria Conn. valstybėje

1939 m. Conn. valstybėje įsigijo inkorporavimo teisę, kurią kongregacija pripažinta legaliai veikiančia institucija. Gruodžio 8 Thompson, Conn., įsigijo namą, pavadino Villa Maria. Namu viršininke ir administratore paskirta sesuo M. Aloyza. Suteikta jai teisė priimti ir noviciatą.

Įsigyja dabartinę sodybą

Dabartinė sodyba, kuri yra visos vienuolijos centras, įsigyta 1943. 1955 pastatyta paminklinė Marijos šventovė, 1968 pašventinta senelių poilsio namai.

Įsikuria Kanadoje

Antrojo pasaulinio karo metu kelios seserys atsidūrė Vokietijoje. Jos galėjo nuvykti tik į Kanadą. Ten ir įsteigė savo filijalę. 1953 įsteigtas skyrius Montrealyje. 1958 pastatytas vienuolynas ir vaikų darželis.

WORCESTER, MASS.

Pietūs Maironio parke

Spalio 27 Labdaringa Draugija, kuriai priklauso Maironio parkas, savo nariam surengė tradicinį nemokamą pietus. Svečiai turėjo mokėti po 1.50 dol., vaikai — po dolerį. Dalyvavo virš 400 asmenų. Nors abi salės, baro kambarys ir žaidimų kambarys buvo perpildyti, bet pietūs praėjo gana tvarkingai. Jiem vadovavo draugijos pirmininkas Kazys Adomavičius.

Labdarinai Draugijai 50 metų Labdaringa Draugija oficialiai įsteigta 1919 metų pradžioje, tačiau jos užuomazga padaryta 1918 lapkričio mėn. Tada Europą ir Ameriką buvo užplūdusi sunkiai pagydoma epideminė liga, influenza. Išistos šeimos epidemijos buvo paguldytos į lovą, ir dažnai nebuvo kas ligonius prižiūrėti. Nuo ligos žmėnes krito kaip lapai, ir liko nemaža našlaičių, be tėvų, be globėjų.

Worcesterio lietuvių veikėjo kun. J. Jakaičio rūpesčiu įsteigtoji Pilnųjų Blaivininkų 25 kuopa 1918 lapkričio mėn. suorganizavo labdarybės skyrių, kuris savo veikimo tikslu pasirinko lankyti visus ligonius, nežiūrint jų pažiūrų skirtumo ir globoti našlaičius. Kun. J. Jakaitis parengė ir įstatus. Labdaros darbas rado didelį pritarimą lietuvių tarpe, ir jau 1919 pradžioje buvo įsteigta atskira Labdarinai Draugija. Tai buvo grynai parapiinė katalikiška labdarybės organizacija.

Maironio parkas

Kun. J. Jakaitis rūpinosi ne tik žmonių dvasios reikalais, bet ir jų poilsu savaitgaliais, ypač sekmadieniais. Reikėjo turėti nuosavą vietą lietuviškom organizacijom. Tokia vieta buvo surasta Worcesterio priemiestyje Shrewsbury, prie gražaus Quinsigamondo ežero. Tai

Balfio jubiliejinis seimas įvyks kitais metais Chicagoje. Tuo reikalu atvykes tarėsi Balfio pirmininkas kun. V. Martinkus su vietos balfio direktoriais. Iš k. į d. sėdi: J. Jonušaitis, D. Bobelienė, kun. V. Martinkus, E. Samienė, kun. A. Trakis; stovi: A. Dzirvonas, J. Talalas, A. Oselis, K. Rėpšys, A. Umbrasienė, Ed. Litvinas, F. Sireičikas, R. Simokaitienė; antroji eilė: V. Šimkus, A. Gintneris, V. Balašytė, A. Stankus, J. Mackevičius.

Kanadoje seserys turi du vaikų darželius, talkina vaikų katechizacijai, dirba šeštadienio mokyklose ir su lietuvių jaunimu.

Spaustuė Putname

Prel. Pr. Juro padedamos, seserys Putname įsirengė gražią spaustuė, kur spausdinamos knygos, laikraščiai. Jos pačios redaguoja ir leidžia "Eglutė" — vaikam laikraštėlį.

Vasaros stovyklos

Seserys labiausiai pasižymėjo vasaros stovyklų organizavimu. Šiemet buvo surengta jubiliejinė 25-ji stovykla, kurioje stovyklavo 150 mergaičių. Be to, seserys vadovauja Dainavos mergaičių ir jaunimo stovyklai.

Putname veikia mergaičių bendrabutis, kuriame gyvena vidurinės mokyklos mokinės ir studentės. Jom dėstomi visi lietuvininiai dalykai.

Taip Putnamo sodyba virto svarbiu lietuvių kultūros centru. Seserys ir dabar savo darbais plečia. Užsimojo pasistatyti stovyklavietę mergaitėm. Pr.

buvęs turuolių klubas, jau gerokai apleistas, su nemažu žemės sklypu. Ta nuosavybė, įsteigta akcininkų bendrove, nupirka 1923. Kun. J. Jakaitis įgys nuosavybę didžiojo lietuvių poeto Maironio garbei pavadino jo vardu.

1924 gegužės 30 įvyko iškilmingas Maironio parko atidarymas. Meninė programą atliko (nukelta į 6 psl.)

Programos žiūrėjo 500 žmonių. Programa didžiulėje Lichtenbergo gimnazijos salėje prasidėjo 8 v. ir tęsėsi porą valandų. Ją žiūrėjo per 500 asmenų.

Mūsų moksleiviams teko pasirodyti du kartus pirmoje programoje dalyje ir du kartus antroje su keturiais liaudies šokiais.

Pirmieji pasirodė lietuvių Vakarą pradėjo nedidelis vo-

mušdami. Šio žiaurais įvykio garsas greit pasklido po visą Lietuvą ir po pasaulį. Pasaulio opinijoje rusai susikompromitavo. Bažnyčia pasiliko neuždaryta.

Šiam įvykiui paminėti filatelistų draugija "Lietuva" išleido vokus su paveikslu ir atitinkamu įrašu. Manom, kad tuo būdu šis įvykis bus tinkamiau atžymėtas. Nepriklausomoje Lietuvoje jo atžymėti filatelijos srityje nesusėpė.

Vėliau 6 moksleivių poros išpildė komiška Klumpakojį. Programoje pasirodė vokiečiai ir ukrainiečiai. Malonu buvo stebėti, kad lietuvių šokėjų grupė buvo pati elegantiškiausia ir drausmingiausia, kad mūsų tautiniai draubūžiai patys gražiausi.

Vasario 16 gimnazijos šokėjai grįžo namo po vidurnakčio išvargę, bet patenkinti.

Chicago filatelistų išleistas vokas Kražių skerdinių sukaktį paminėti

IŠ VISUR

— Tėv. Leonardą Andriekų, O.F.M., Amerikos Poetų Draugija (The Poetry Society of America) pakvietė mėnesinia-me draugijos susirinkime kalbėti apie lietuvių poeziją. Pakvietimo proga — jo verstinių eilių rinkinio "Amens in Amber" pasirodymas anglų kalba. Paskaita įvyks lapkričio 27 d. 7:30 val. vakaro Amerikos Poetų Draugijos auditorijoje: 122 E. 58th St., New Yorke. Laukiama ir lietuvių visuomenė. Jai įėjimas laisvas.

— Aloyzo Barono romanas "The Third Woman", kurio oficiali išleidimo data spalio 30, paminėtas "Saturday Review" žurnale lapkričio 2. Šis intelektualiam skiriamas žurnalas paprastai pamini tik apie 10 procentų visų išeinančių knygų.

— A. Landsbergio drama "Penki stulpai turgaus aikštėje" Toronto latvių teatras lapkričio 9 statė Clevelande, Bohemian National Home salėje. Šių metų latvių teatro festivalyje ši Landsbergio drama laimėjo antrą vietą.

— Popiežiui Pauliui VI švenčiant penkerių metų vainikavimo sukaktuves, Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos centro komitetas pasiuntė jam platesnį laiška, kuriame sveikino ganytoją sukakties proga, dėkojo už jo kilnius darbus žmonijai ir prašė neužmiršti pavergtosios Lietuvos ir jos kenčiančių žmonių. Į šį laiška atsakė Vatikano valstybės sekretorijatas paties sekretoriaus pasirašytu raštu, kuriame tarp kitko rašoma: "Jo Šventenybė visuomet atsimena Jus visus savo maldose ir visiems jums siunčia gausių dangaus palaimų." (KDI)

— Lietuvių Katalikų Federacijos suvažiavime Chicagoje spalio 26 išrinkta nauja valdyba: Pr. Povilaitis, kun. K. Trimakas, dr. A. Damašis, dr. Z. Danilevičius, Ad. Viliušis, dr. J. Jerome, J. Paškus, dr. J. Meškauskas, kun. J. Budzeika ir P. Kilius. Kandidatai — A. Tamulis ir dr. A. Skėrys. Pareigomis pasiskirstys pirmam posėdy.

— Genocido parodos rengimas reikalauja didelių išlaidų. Iki šiol visas susidariusias išlaidas (nuotraukų padarymas, dokumentų perfotografavimas ir vertimas, įvairi parodos išstatymo medžiaga ir kt.) padengė Amerikos Lietuvių Taryba. Parodos rengėjai prašo ir visos lietuvių visuomenės paramos šiam svarbiam uždaviniui įvykdyti. Aukos siunčiamos adresu: Amerikos Lietuvių Taryba — Genocido paroda, 6818 So. Western Ave., Chicago, Ill., 60636.

Išvykai vadovavo gimnazijos kapelionas kun. Riaubūnas, šokius paruošė ir jiems vadovavo nuolatinė tautinių šokių būrelio mokytoja mergaičių bendrabučio vedėja E. Tamošaitienė, akordeonu palydėjo V. Kl. mokinė Saunaitytė, tik praėjusiais metais atvykusi iš Lietuvos, vokiečių kalba pranešinėjo šokėjas Radionovas.

Mielas lietuvi, paremk lietuvių pranciškonų pastangas pastatyti KULTŪROS ŽIDINĮ New Yorke. Įsigytas žemės sklypas Highland Blvd., Highland Parke, Brooklyn, N. Y. Baigiami ruošti pastatų planai. Laukiam talkos! — Aukas prašom siūsti lietuvių pranciškonų vienuolynui 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Lietuvis, kuris drebbino pasaulį

Bokso čempioną Juozą Žukauską-Sharkey prisiminus

Kartą fotografas Vytautas Maželis, keičiamas per vieną parodą Colisejuje New Yorke, sutiko garsų boksininką — Juozą Žukauską — Sharkey. Ten jis nesiboksavo, bet demonstravo, kaip reikia žuvį gaudyti, kaip gerai užmesti meškere.

Kas jį ten pakvietė? Gal koks žuvavimo klubas, gal kokia bendrovė, kuri gamina meškerkočius ar kablius. Bet to užteko, kad V. Maželis prikištų ir užkalbintų.

Sutiktas svečias mieliai kalba lietuviškai. Net lietuviškai skaito. Buvo jam pakišti Aidai, ir jis paskaitė gana sunkų tekstą. Tuo metu ir buvo padaryta ši

nuotrauka.

Sis vyras turi gana įdomią istoriją. Tai boksininkas — garsenybė, pasaulio čempionas. Jo tikra pavardė — Juozas Žukauskas, bokse pagarsėjo kaip Jack Sharkey. Gimė jis 1902 lapkričio 26 Binghamtone, N.Y.

Nuo šešiolikos metų pradėjo boksuotis, nuo 1924 pasidarė profesionaliu boksininku. Jis boksavosi 12 metų — iki 1936 m. Per tą laiką turėjo 50 rungtynių. Iš jų 35 laimėjo, lygiomis 4, pralaimėjo 9 ir 2 k.o.

Išgarsėjo 1926 kai įveikė ne-nugalimą juoduką Harry Wills, 1927 nokautu įveikė Jim Maloney. Jo rungtynės su J. Dempsey 1927 liepos 27 buvo rekor-

dinės — sutraukė 75,000 žiūrovų, gauta pajamų 1,033,580 dol. Vėliau jis priėjo prie rungtynių dėl pasaulio čempionato.

Pirmą susitikimą su Vokietijos čempionu Max Schmelingu 1930 birželio 12 pralaimėjo 4 rate už per žemą smūgį; ant-rajį 1932 birželio 21 laimėjo, įveikdamas Schmelingą 15 ratų kovoje. Taip pasidarė sunkaus svorio pasaulio čempionas. Tą titulą prarado 1933 birželio 29 italui Primo Carnera 6 rate. Boksininko karjerą baigė 1936, pralaimėjęs prieš Joe Louis 3 rate.

Tuo metu jis lietuvių tarpe sukėlė didelį entuziazmą. Amerikoje buvo išleistas net plokštelės su lietuviškom dainom apie jį.

Išėjęs iš bokso pasaulio, pasiliko aktyvus šiaip sporto gyvenime, dažnai dalyvavo įvairiose sortinėse sueicse, dažnai minimas JAV spaudoje. Jis gyvena Eppig, N.H.

Buvęs pasaulio bokso čempionas Juozas Žukauskas-Jack Sharkey

Nuotr. V. Maželio

Worcester, Mass.

(atkelta iš 5 psl.)

Juozo Žemaičio vedamas Sv. Kazimiero parapijos choras, solistė Grybaitė, smuikininkas Zidanavičius ir Juozo Bliudžiaus vedamas dūdų orkestras.

1925 įsteigus Aušros Vartų parapiją, jos klebonas kun. Čaplikas parėmė Maironio parką. Pagaliau, 1929 pradžioj Maironio parką nupirko Labdaringa Draugija.

Maironio parke vykdavo draugijų gegužinės ir ypač gausios parapijos piknikas. Be to, čia vykdavo ir įvairūs suvažiavimai: Pilnųjų Blaivininkų, Lietuvių Darbininkų Sąjungos ir kiti. Čia lankėsi ir garbingi svečiai iš Lietuvos: 1926 arkiv. Jurgis Matulaitis, 1931 vysk. Pranciškus Būčys. Nuo 1954 pradėti rengti birželio tragiškųjų įvykių minėjimai. Tais metais čia kalbą pasakė Lietuvos Laisvės komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas. Iškilnėse dalyvavo miesto burmistras ir V. Sidzikauskui įteikė miesto raktus. Kartą atsilankė ir kalbą pasakė vyskupas John Wright.

Naujieji ateiviai, įstoje į d. ją, matė, kad gamtos apdovano-tai gražiai Maironio parko vietai stinga kultūrinių pastatų. Po ilgesnio laiko, 1962 Petro Kuzmicko pirmininkavimo metu, pastatyta šv. erdvi salė, išdekoruota lietuviškais ornamentais, ir atnaujintas visas pastatas. Įrengtos jaunimui sporto aikštelės. Maironio parkas tapo tikru lietuvių veikimo centru. Čia skautai rengia tradicines Jonines su sporto švente, į kuria suplaukia gausiai jaunimo iš rytinio pakraščio. Ateitininkai rengia studijų dienas, organizacijos — koncertus, pie-

tus, vakarienes, jaunavedžiai kelia vestuves. Ir kitataučiai rengia parengimus. J. Pipiro, V. Zidziūno, J. Staro, ūkvedžio A. Kauševičiaus, pirmininko K. Adomavičiaus ir kitų darbo bei pasiūlymų dėka, skolos buvo greit išmokėtos. Daug pasidaravo įtraukti visuomenei į Maironio parką gabi šeimininkė ponia Kauševičienė.

Atliktas ir antras patalpų atnaujinimas. Įrengta antra salė, nauja erdvi virtuvė, žaidimų kambarys ir kt. Padidintų patalpų pašventinimas įvyko šių metų birželio 2. Pašventino Sv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Jutkevičius.

Iš žinomų pirmųjų Labdaringos Draugijos pirmininkų yra buvę Pranas Mankus, Vincas Blaveckas, Jonas Reinikas, Petras Katauskas. Vėliau virš 15 metų pirmininkavo Petras Milius, dešimt metų Petras Kuzmickas, nuo 1964 — Kazys Adamavičius. Daug draugijai nusipelnusi yra izdo raštininkė Ona Keršienė, kuri nuo 1929 yra valdybos narė.

Koresp.

Tėvų Pranciškonų Rėmėjų I skyrius lapkričio 16, šeštadienį, 6 val. vak. Maironio Parke, 52 Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass., rengia vakariene su programa ir šokiais.

Kviečiame visus vietas ir apylinkių lietuvius atsilankyti į vakariene. Prityrusių šeimininkų būsite skaniai pavaišinti, pamatysite programą iš lietuvių pranciškonų gyvenimo ir veiklos, o po to galėsite pasižinti. Sokiame gros puikus orkestras.

J. M.

HARTFORD, CONN.

Spalio 26 L.A.P. klubo salėje buvo įdomus literatūros vakaras, kurį surengė Lietuvos Veteranų s-gos 'Ramovė' Hartfordo skyrius. Jis atsikvietė iš Philadelphijos literatūruose su rašytoju Vytautu Volertu prieš šakjje.

Parengimo programą pradėjo L. V. s-gos Hartfordo skyriaus pirmininkas Adolfas Maslauskas, apibūdindamas literatūros reikšmę žmogaus ir visuomenės gyvenimui. Žodį tarė ir pats šios literatūrinės grupės vadovas ir programos parengėjas V. Volertas. Paprašė tylos, susikaupti ir pagarbos lietuviškam žodžiui. Ši literatūrinė pynė pavadinta "Margais takais keliauja žmogus".

Literatūrinis kūrinys skaitė Dalia Jakienė, Virginija Majauskienė ir Bronius Balčiūnas.

Literatūrinę pynę skaitytojai pradėjo Martyno Mažvydo katekizmo vertimo 1547 metų lietuviška prakalba: "Brolei, seseris imkiet mani ir skaitikiet ir tatai skaitidami permanikiet". Paskui paskaitė Kristijono Donelaičio "Metų" ištrauką, palietė Poškos "Mužiką", Maironio kūrybą, Igną Seinių, Krėvę, Mykolaitį, Aistį, Miškinį, Brazdžionį, Bradūną ir kitus.

Visi skaitytojai lietuvių poetų ir rašytojų kūrinius perdavė su giliu kūrybiniu ir artistiniu įsijautimu.

Abi skaitytojos yra Marijam-

polės Rygiškių Jono gimnazijos auklėtinių, o kartu ir šių eilučių autorius mokinių dukros: Dalia Jakienė — Konstancijos Matulaitytės — Nenortienės dukra, o Virginija Majauskienė — Irenos Lavickaitės-Karalienės dukra.

Literatūrinį skaitymą pajavirino solistė Ona Pliuškonienė, pasigėrėtinai puikiai padainavusi šešetą dainų. Jai akomponavo muz. Jurgis Petkaitis.

Pabaigoje vėl žodį tarė pirm. A. Maslauskas, padėkodamas šios programos parengėjui Vyt. Volertui, skaitytojams, solistei, akompaniatoriui bei šeiminkėm. Po programos buvo šokiai ir užkandžiai, kuriuos pagamino darbuotojų šeimininkės: Elyvra Švitrienė, Ona Bereikienė, Leokadija Pilvelienė ir Salomėja Spakauskienė.

Šia nepaprasta proga kalbėjo ir Jonas Bernotas, ragindamas pirkti ir skaityti knygas, pasiūlydamas net padėti įsigyti. Tad jei kas norėtų kurį knygą nusipirkti, prašau kreiptis, ir knygą tuoj gausite.

J. Bernotas

L.M.K.F. klubo susirinkimas Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Hartfordo klubo steigiamasis susirinkimas įvyko š. m. birželio 5. Su L.M.K.F. veikla supažindino Federacijos pirmininkė Vincė Leskaitienė, atvykusi iš New Yorko.

Susirinkusios entuziastingai pritarė Klubo steigimo reikalavimui, tačiau dėl nedidelio susirinkusių skaičiaus valdybos rinkimai atidėti rudenii. Išrinktas tik organizacinis komitetas veiklos gairėm suprojektuoti ir susirinkimui sušaukti.

Antrasis Hartfordo klubo susirinkimas įvyks lapkričio 15, penktadienį, 7:45 val. vak. Amerikos Lietuvių Piliiečių klubo patalpose, 227 Lawrence St., Hartford, Conn.

Susirinkimo dienotvarkėj supažinimas su L.M.K.F. veikla ir tikslais, suvažiavimas New Yorke lapkričio 30-gruodžio 1, veiklos gairių svarstymas, valdybos rinkimai ir kt.

Pagal receptą

Jaunas vyras:

— Mėsa ir pupelės dar neišvirę.

Jauna žmona:

— Aš padariau viską taip, kaip buvo parašyta valgių gaminimo knygoje, bet ten receptas parašytas keturiems, o mūsų tik du, tai aš viską sumažinau per pusę ir viriau taip pat per pusę trumpiau.

KEARNY, N. J.

Pagerbti dvasios vadai

Lapkričio 3, sekmadienį, Skausmingosios Dievo Motinos parapija iškilmingai pagerbė savo dvasios vadus: kun. R. Tamoliūną (Thompson) ir kun. A. Žemeikį. Pirmasis minėjo kunigystės dešimtmetį, antrasis — penkmetį.

Tąja intencija abu kunigai sekmadienio vakare aukėjo mišias, o po pamaldų parapijos salėje jiems pagerbti buvo suruošta vakariene. Dalyvavo per 200 žmonių. Visų nuotaika buvo pakili. Džiaugėsi ir sukaktuvininkai, matydami tokį didelį būrį savo gerbėjų. Abu kunigai entuziastingai buvo sutikti, nuosirdžiai visų pasveikinti ir kukliomis simbolinėmis dovanėlėmis apdovanoti.

Pagerbimo pobūvi atidarė Lietuvių Katalikų Bendruomenės ir švento Vardo draugijos pirmininkas Vincas Grinevičius, jam vadovavo parapijos klebonas Domininkas Pocius.

Lietuviškos mišios

Nuo spalio pradžios vienos mišios kas sekmadienį, 10 val. ryto, būna lietuviškos. Mišių metu choras ir visa bažnyčia gieda lietuviškas giesmes. Sakomas lietuviškas pamokslas. Evangelija angliškai ir lietuviškai skaitoma per visas mišias. Tikrai džiugu, kad lietuviybė šioje parapijoje dar nėra užgesusi.

Balfo vėjus

Kearny-Harrison Balfo skyrius jau pradėjo pinigų ir drabužių vėjų. Pinigai renkami aukų lapais. Pinigų rinkimas užsitęs ilgesnį laiką. Tikimasi ir šiemet surinkti pustūkstantį dolerių.

Visi padėkime

LIETUVOS KANKINIŲ VARDĄ

jamžinti paminklinėje lietuvių koplyčioje šv. Petro bazilikoje Romoje. Laiko jau nedaug. Neatidėliokite įrašyti save ir savo šeimai koplyčios kūrėjų tarpe.

Aukoms adresas:

LITHUANIAN MARTYRS CHAPEL FUND
2701 West 68th Street
Chicago, Ill. 60629

Parengimai

Liet. Katalikų S-gos Kearny-Harrison kp. lapkričio 24 sekmadienį, 4 v. p.p. Liet. Katalikų Bendruomenės Centro patalpose ruošia kortų vakarą. Gi gruodžio 8, sekmadienį, Kearny-Harrison Balfo skyrius tose pačiose patalpose ruošia taip pat didelį kortų vakarą su pajavirnimais. Bus kavutė su namų darbo pyragais ir tradicinis alutis su žirniais.

Balfo skyrius per prel. J. Končią įsigijo 10 egz. knygos "Atsiminimai iš Balfo veiklos". Tai labai vertinga prel. J. Končiaus parašyta knyga. Kiekvienas lietuvis, ne tik baltfininkas, turėtų ją įsigyti ir pasiskaityti.

JUOKELIAI

Užmaršus Kalėdų senelis

Vieną gruodžio mėnesio rytą motina su savo sūneliu užsuko į didelės parduotuvės žaislų skyrių, ir sūnelis tuojau atsідūrė ant Kalėdų senelio kelių.

— Na, ką tu, berneli, norėtum gauti Kalėdoms? — paklausė senelis.

— Geriausia, tai imk ir užsirašyk, — tarė berniukas, — nes kitaip užmirši.

— Ne, ne, neužmirši, — patikino jį senelis. — Aš niekad neužmirštu.

Motina su sūnum išėjo iš tos parduotuvės, vaikščiojo ir šen ir ten ir pagaliau užėjo į kitą didelę parduotuvę, kur irgi buvo Kalėdų senelis.

— Na, ką tu, berneli, norėtum gauti Kalėdoms? — pasisodinęs ant kelių berniuką, paklausė senelis.

— Tu, tuščia galvi, aš žinoju, kad tu užmirši!

Neteko kantrybės

— Joneli, kiek kartų aš sakiau tau, kad tu nesikištum, kai saugę žmonės kalba, o palauktum, kol jie nustos.

— Aš taip ir stengiausi, mama, bet jie niekada nenustoją kalbėti.

Užuojauta

Petras Maleckas liūdi dėl savo mylimos žmonos Mikasės mirties. Aprūpinta sakramentais, mirė spalio 8. Palaidota šv. Kryžiaus kapinėse N. Arlingtone. Kilusi iš Marijampolės apskr. Išgyveno 65 metus. Be vyro paliko ir sūnų, taip pat Petrą, dirbantį Bostone inžinierium atsakingose pareigose.

Kearny lietuviai reiškia gilią užuojautą abiem Maleckam.

J. Mėlynis

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratešti prenumeratą 1968 metams.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$7.00

Už kalendorių \$.....

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Spaudai paremti \$.....

†

A. A.

JULIJA KASELIENĖ,

po ilgos ir sunkios ligos, sulaukusi 75 metų, mirė 1968 spalio 29 d. Bergen Pines Co ligoninėje, Paramus, N.J.

Velionė su vyru ir sūnum gyveno 436 Hill Street, Maywood, N.J. Palaidota iš Sv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios, Paterson, N.J., lapkričio 1 d., Hackensack kapinėse.

Reiškiamo gilią užuojautą giliai liūdintiems; velionies vyrui Boleslovui Kaseliui, kuris daugelį metų ištikimai globojo sunkiai sergančią žmoną, sūnums Boleslovui ir Jonui su šeima bei visiems artimiesiems.

Aleksas ir Veronika
KASELIAI

†

DR. ALBINUI GRIGAIČIUI

mirus

jo žmonai Jadvygai ir sūnui Algiiui su šeima reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Pranas Kidolis, Andrius Ryliškis

Bronė Spūdienė (k.) ir Kazimiera Genevičienė, uolios lietuviškų reikalų rėmėjos, J. Stuko radijo piknike.

**LIETUVISKŲ PLOKŠTELIŲ
IŠPARDAVIMAS**

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 lietuviškų dainų: Mergužėle brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstailes daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį, Stikiukėlis.

Suk, Suk Ratelį, Vilniaus tautinio choro ir solistų įdainuota 14 lietuviškų dainų: Suk, suk ratelį, Stok ant akmenėlio, Palankej, Bernelis tinginėlis, Mergaičių daina, Nida, Festivalinis valsas, Šeriau, šeriau sau žirgelį, Žaliojo lankelė, Melžėlės ir meistreliai, Dainelė apie tiltą, Per šilėlių jodą, Naktigonai ir Ramunėlės.

Kur Banguoja Nemunėlis, Sol. Algirdo Brazio, įdainuota 16 lietuviškų dainų: Kur banguoja Nemunėlis, Suviltas, Patekėk aušrine, Siuntė mane motinėle, Pilu stiklė, Kur bakužė samanota, Ilgesys, Kur tas šaltinėlis, Aria iš op. "Gražina", Tėve mūsų, Sveika Marija ir Šventa Naktis.

Lietuvos Kanklės: O. Mikulskienei vadovaujant įgrota: Pas motiečią augau, Suktinis, Supinsiu dainužę, Pas motulę, Rugučiai, Lenciugėlis, Naujienos, Sėjau rūtą, Siuntė mane motinėle, Kepurinė, Per girią, girelę ir Sveikas Jėzus.

Težydi Vėliai Lietuva, Lietuvos Vyčių choro, vadovaujant muz. Faustui Stroliai, įdainuota 17 lietuviškų dainų: Eism girion, Beauštanti aušrelė, Vištos, Oi, motinėle, Mergaitė, Kas tas miežio grūdas, Gieda gaideliai, Per Klausučiu ulytėlę, Laisvųjų daina, Man liūdina, Dainą, dainą, Vežė mane iš namų, Šią naktelę, Tu, mano motinėle, Pasisėjau žalią rūtą, Sėdžiu po langeliu ir Vyčių himnas.

Lietuvos Aidai, Charles Daubaro akordeonu įgrota 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Agulonė, Siuntė mane motinėle, Palankėj, Laisvės varpo daina, Dzimdzi, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siūbavo, Šią nedėlė, Plaukia Nemunėlis, Munšainukas ir 5 lietuviškos polkos.

40 Lietuviškų Melodijų įgrota su simfonijos orkestru: Iš rytų šalėlės, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linelius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasisėjau žalią rūtą, Kur bėga šėšupė, Plaukia žaselė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainą dainele, Tykus buvo vakarėlis, Kam šerei žirgelį, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Uncių tupi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jodau dieną, Sutems tamsi naktelė, Aušta aušrelė, Šviesi pazarėlė, Tris dienas, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girelė, žalia liepelė, Garnys turi ilgą snapą ir Lietuvis esame mes gimę.

Iš šio sąrašo išsirinkus tris ilgo grojimo plokšteles, mokama tik penki doleriai. Atskira plokštelė kainuoja 2 dol. (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol. Norį išgity papigintų plokštelių, prašomi rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Persiuntimui pridėdama 50 c.

**LIETUVISKOS PLOKŠTELĖS
PAPIGINTOM KAINOM**

Keturios ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 lietuviškų dainų: Ramunės daina, O naktužė rami, Pradalgiuose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na, tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šerei žirgelį, Sėdžiu po langelio, Oi berneli vienturi ir Vakaras.

Lietuvių Tautiniai šokiai, Svedo ansamblio ir Aitvarų kvarteto 14 lietuviškų šokių: Aštuonytis, Landutė, Lenciugėlis, Sukčius, Linelis, Jevaro tiltas, Klumpakojis, Kalvelis, Sadutė, Žiogelis, Vakaruskos, Audėjėlė, Mikita ir Suktinis.

Žibuoklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 lietuviškų dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistiek, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėle, pasakyk, Aunu, aunu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarėlis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lelijėlės ir iš op. "Dana" moterų choras.

"Lietuvos Atsiminimų"

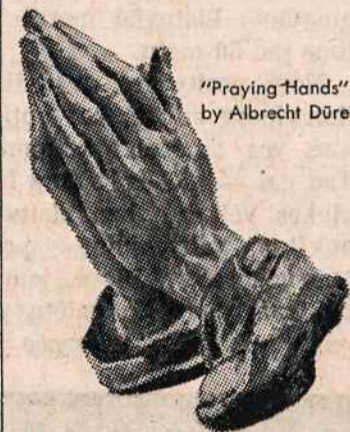
25 m. Jubiliejaus koncertas: su solistais ir choru įdainuota: Tėviškos namai, O, ramybe, Oi berneli vienturi, Avietėlė, Myliu tave, Man ne vistiek, Palikta šalis, iš op. "Eglė žalčių karalienė", Lietuva, iš op. "Gražina". Taip pat "Dominikas ir Motiejus, ir jų draugas Timotiejus".

Šios 4 lietuviškos muzikos ilgo grojimo plokštelės gaunamos už penkis dol. Paskiros plokštelės kaina 1.50 dol. Šių plokštelių yra nedidelis kiekis (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol.). Norį išgity prašomi kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Persiuntimui pridėdama 50 centų.

FAITH

Universal šermentinėje laidotuvės yra tikėjimo paliudijimas.

universal FUNERAL CHAPEL, INC.
52nd Street at Lexington Avenue
Ray Kerbelis, Dir.
PL 3-5300

**AUTOMOBILIŲ
PATAISYMO
ir NUDAŽYMO**

reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.

Mantel & Doren, Inc.
83-12 Cooper Avenue
Glendale, N. Y. 11227
Tel. 894-4188

Jeį planuojate ką pirkti ar dovanoti — pirma gaukite katalogėlius apie rašomas, skaitčiamo mašinėles, radio, TV, magnetofonus ir kit. vokiečių ir vietinių firmų gaminius su labai sumažinta kaina. Klauskite: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai peininga imonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

Lietuviškoje šeštadieninėje mokykloje jau karpomos iš popieriaus eglutės, jau laukiama Kalėdų.

Prisitaikymas

— Aš pastebėjau, kad jūs, kalbėdamas su įvairiais žmonėmis, kelis kartus pakeitėte pagautosios žuvies dydį!
— Taip, aš niekad nesakau žmogui daugiau, negu jis, mano manymu, galėtų patikėti.

Ekonomiškumas

— Ar jūsų žmona ekonomišką?
— Kartais. Ji, pavyzdžiui, tepastatė 26 žvakutes ant savo keturiasdešimties metų sukakties torto.

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda
NEW YORKE
šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD
1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktorius
Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schiele-
fer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-
289-6878.

Laisvės Žiburys — NEW YORK —
Lietuvių ir anglų kalbomis sekma-
dieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9
FM banga. Vedėjas: Romas Kezys,
TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle
Village, N.Y. 11379.

BOSTON, MASS

Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

**BOSTON, WORCESTER
BROCKTON, MA**

Vedėjas: P. VIŠČINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
FM bangomis 105,7 MC
meg. ir WKOX, Framingham, Mass.
Sekmdieniais 8 - 9 val. ryte
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmdieniais nuo 11 iki 12 val.

**LIETUVISKŲ MELODIJŲ
RADIO VALANDA**

girdima kiekv. šeštadienį 3-4 p.p.
iš Detroito stoties WJLB-AM - 1400
kilo. Pranešėjai: Patricia Banda ir
Aigis Zaprackas; vedėjas — Ralph
Valatka, 15756 Lesure, Detroit, Mich.
48227; tel. 273-2224.

HARTFORD, CONN.

Ved. ALG. DRAGONAVICIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmdienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA.

WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
62 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228
Tel. 563-2754
Sekmdieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA.

WTEL, 860 kilocycles
BENDRUOMENĖS BALSAS
1203 Green St., Phila., Pa. 19123
PO 5-0832
šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN.

WWCO - AM - 1240
Ved. ANT. PALIULIS
Lietuvos prisiminimai
Kultūrinė - komercinė programa
Sekmd. 9:35 iki 10:30 ryto

H. W. MALE

MEN-GUARDS full and part time
immediate employment Peekskill -
Ossining area steady all year round
no exp and no agency fee apply in
person 9 AM - 5 PM or call collect
914 - 452-2450 — Interstate Security
Service 62 Market St. Poughkeepsie
N. Y.

Work near home J & N American
Service Station 720 Spring St. Rte.
#1 Elizabeth N.J. Automechanics
steady all year guaranteed \$10,000
a year — fringe benefits uniforms
supplied 5 paid holidays. Call 201
289-8222 ask for NICK

Machinist and Production Workers
day shift no defense work steady
permanent work manufacturer of
eye glass frames liberal fringe
benefits profit sharing MARINE OP-
TICAL MFG CO 28 Mahler Road
Roslindale, Mass 617 - 524-5100 —
M.B.T.A.

TRUCK MECHANICS

Experienced — full benefits hospi-
talization and pension plan — Fair
employment practice \$3.85 per hour
REA EXPRESS 39th St. & North-
ern Blvd. Long Island City, 784-0378

PACKERS — Men needed part time
and full time shipping room gar-
ments pleasant working conditions
(2) coffee breaks work near home
BAN Limited — 27 Wilburst Lyn-
brook L.I. Call 516 - 599-1800

AUTO MECHANICS

1st 2nd and 3rd Class
Call Mr. Marino shop supt of Motor
Vehicles Sinclair Oil Co. — 37-28
Railroad Ave L.I.C. — EX 2-1066

**CABINET MAKERS
WOODWORKERS
MACHINE MEN
DRAFTSMEN
BENCH MEN/WOOD FINISHERS
HELPERS, APPRENTICES**

Steady jobs, lots of overtime
Good working conditions

**PILOT WOODWORKING
CO.**
105 Amor Ave., Carlstadt, N.J.
(201) 438-0200

**EXP DINING ROOM CAPTAIN
and EXP WAITERS**
Nice working conditions
LARCHMONT LODGE
1890 Palmer Avenue
Call 914 - 834-0100

Truck Mechanics experienced full
benefits hospitalization and pension
plan fair employment practices —
\$3.85 per hour must speak and un-
derstand English REA EXPRESS
39th St. & Northern Blvd. L.I.C.
Tel. 784-0378

PERSONAL

**REPUBLICANS and
DEMOCRATS:**
We have a platform you can read
and understand. Write for free
copy — no obligation. The Universal
Party, P.O. Box 516, Berkeley, Ca-
lifornia 94701

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalbą. Ilgai laukti vaistai
nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai
Deksnio mostis, dabar vadinama "Ree-Leaf Rub". Dėžutės: 4 uncijų 3 dol.,
8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50c. Kreiptis: Royal Products, North
Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją,
910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

**TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923**

SERVICE

**CANINE OBEDIENCE
BY-KRAFT**
Housebreaking problems correction
obedience training results guaran-
teed. We come to your home —
TW 7-4447

**ANNE PARNISI INC
CUSTOM DRESSMAKING**
Original designs we also do altera-
tions and redesigning — 150 Wood-
bury Road in Woodbury
Call 516 - 692-2975

JOHN COESTER — Qualified Li-
censed Contractor for office, store,
restaurant and home improvements
We do excellent work, reasonable
prices. Call for free estimates —
VI 9-5803

**BELLE CREST
ADULT HOME**
Home Away from Home
On beautiful shelter island excel-
lent food, care and accommodations
24 hour supervision, Catholic church
within the area. N.Y. certification.
State Road Shelter Island — Phone
516 - 749-0541

**THUNDER STANG
TRAVEL AGENCY**
FREE Consultation Delivery
AIRLINE TICKETS
PRIVATE CAR RENTAL
GROUP TOURS - CRUISES
CHARTER BUS - HOTELS
Open Evens. and Saturdays
122-25A New York Blvd.
Cor. Baisley & N.Y.
Jamaica, N.Y. 11434
723-4300
Name It We'll Arrange It

**GARFIELD CUSTOM
WOODWORKING**
Cabinets for Stores Homes and Of-
fices ceiling wall paneling formica
work furniture repair & polishing
418 C.P.W. (Corner 102nd Street)
— 866-4420 —

RANDAZZO RUG CLEANING
Floor polishing upholstery cleaning
all work done at reasonable rates
we guarantee all our work — 3026
Avenue U, Brooklyn, N. Y. Call:
DE 2-5281 or 769-4249

**RECOLOR CARPETING
SOFA-DOG STAINS**
Your Home Clean Glow
All Work Guaranteed
Call MU 9-1910

H. W. FEMALE

GIRLS - WOMEN Warehouse Help
no experience necessary Day Shift
8:30 AM to 5 PM excellent benefits
MERCER ENTERPRISES 536 Broad
Hollow Road Melville, L.I. off L.I.
Expressway on Route 110 — Call:
516 - 694-8990

CLERK TYPIST
Steady permanent work - liberal
fringe benefits - profit sharing
MARINE OPTICAL MFG. CO
28 Mahler Road Roslindale, Mass.
617 - 524-5100

Cook & Chambermaid Waitress for
Catholic rectory in Bergen Co., N.J.
20 min fr GW Bridge. Courpl con-
sidered, salary open, recent refs.
Blue Cross/Blue Shield Mahor med
life insur and pension—all without
cost. 201-445-6077 or write Box M
75, 350 Fifth Ave., NYC, Room 915

WOMEN
WILL TRAIN LIGHT FACTORY
work 7 AM - 3:30 PM & 3:30 PM to
midnight, premium pay for evening
shifts Cosmetic Firm air-cond'nd.
Liberal benefits, near 21st St. sub-
way Nice Pak Products, Inc. 150 N.
MacQuestin Pkway Mt. Vernon, NY

HAND SEWER
Custom made Lampshades
Exp pref'd or beginner to train
Excel cond's. Apply in person
DeMAR Lampshade Studio
5212 16th Ave., Brooklyn
Call 851-9072

**EXP OPERATORS ON
NEGLIGES**
Must do a complete garment piece
work steady Union shop MASON
INC 40 E 21st Street New York
City 10 floor AL 4-6590

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863
460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
ALFRED W. ARCHIBALD
President
Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A.
O. Šnauša ir adv. Jonas J. Grigaus. Reikalavimai su patarnautojais ga-
lima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000
Current dividend 5% on all accounts.
Dabar moka 5% už visų rūšių taupomus pinigus.

**LAISVĖS KOVOS METAIS
Kviečiame talkon DARBININKUI**

DARBININKO administracija iš savo pusės daro visa, kad nereikėtų laikraščio kainos kelti. Palyginus su pirmą-
jia kaina prieš 50 metų, DARBININKO prenumerata šian-
dien turėtų būti triguba — apie 10 dol. Tuo tarpu DAR-
BININKO skaitytojai gauna laikraštį už 7 dol. Tai pigiau-
sias mūsų laikraštis.

Norėdama ir toliau už tą kainą DARBININKĄ išlai-
kyti, administracija šaukiasi talkos. DARBININKUI rei-
kia naujų skaitytojų. Jų galima rasti, tik reikia pasiū-
lyti DARBININKĄ užsisakyti.

Tam tikslui dabar skelbiamas DARBININKO vajas
ir naujiem skaitytojams daroma nemaža nuolaida.

Kas prisijus 2 dol., DARBININKĄ gaus iki šių metų
pabaigos. Kas prisijus 7 dol., gaus 1968 ir 1969 metam.
Kas suras 5 naujų prenumeratorius, gaus dovanai lietu-
viškų knygų už 10 dol.

Kviečiame užprenumeruoti DARBININKĄ sau arba
artimiesiems, kurie DARBININKO dar neskaity. Para-
ginkite draugus bei pažįstamus, kad užsiprenumeruotų
pagipintai arba prisidėkite auka, kad galėtume siuntinėti
tiem, kurie nori skaityti, bet negali užsimokėti. Adminis-
tracija gauna nemažai tokių prašymų iš kitų kraštų ir
pačios Amerikos.

DARBININKO skaitytojų talka šiais 1968 reikšmingais
metais surasti naujų skaitytojų padės administracijai il-
giau išsilaikyti nekeliant DARBININKO prenumeratos.
Jei kiekvienas pasiryš prisidėti prie vajuas ir paieškoti
naujų skaitytojų, nebus sunku to pasiekti.

Palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedama ši atkarpa.

Prašome iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

DARBININKAS — 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Prašau siųsti DARBININKĄ ..... metam

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Laikraštį užsakė .....

Siunčiu už prenumeratą \$....., aukų \$....., Viso \$.....

Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laik-
rodžiai • Pukūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.
Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENE — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas.
Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

DISPLAY

METAL CONSTRUCTION CO.
General Contractors, specializing in
all kinds of work. Hollywood kit-
chens, finished basements & alter-
ation work — free estimates. Call
685-4738

Outstanding Buy Meat & Grocery
near Pauling, N.Y. Established 75
years corner lot parking & building
business 1st fl. 2 rented apartments
2nd floor. Excellent income terrific
opportunity 914-878-9992 Eves 914
BR 9-8416 Asking price \$55,000.

Grand Opening of New Showroom
Special—Deals—Gifts
BAVARIAN AUTO SALES
N.Y. oldest & largest B.M.V. dealer
— now at 49-05 Roosevelt Avenue
Woodside. Phone 212-478-5500

RESTAURANT

Full Hong formerly The New World
Inn for finest of Chinese food spe-
cial family dinners open 7 days a
week we specialize in take out or-
ders catering for all types of parties
under the personal supervision of
Tommy Yuen 1554 Myrtle Ave cor.
Wycoff Ave Ridgewood — 456-8673

FURNISHED ROOMS

**ATTENTION
DEER HUNTERS**
Rooms Day or Week
DELHI N. Y.
Call after 6 PM (607) 746-2782

**Introduction to Modern Li-
thuanian.** Puikus lietuvių kal-
bos vadovas su 40 pamokų,
gramatikos priedu, skaitymais
ir žodyneliais. Tekstas ir paaiš-
kinimai anglų kalba. Nemo-
kantiem ar nedaug mokantiem
lietuviškai — puiki galimybė iš-
mokti. Parengė L. Dambriūnas,
A. Klimas ir W.R. Schmalstieg.
Išleido lietuvių pranciškonai
Brooklyne. 479 psl., kietais vir-
šeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pra-
dėdantiems mokytis lietuvių
kalbą: Lithuanian Reader for
Self-Instruction. Parengė W. R.
Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina
1 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuve ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

Dail. Natalija Jasiukynaitė dalyvauja su vienu paveikslu "Sienapiūtė Lietuvoje" National Arts Club parodoje, kuri atidaryta lapkričio 10 ir tęsis iki lapkričio 27 to klubo patalpose. Tai yra 70-ji klubo metinė paroda; išstatyta aliejinė tapuba ir skulptūra. Galerija kasdien atidara nuo 1 iki 6 v.v.

Aušrai ir Antanui Sabaliams lapkričio 11 gimė sūnus, kuriam duotas Pauliaus-Antano vardas. Jie augina dukrelę Ritą.

A. a. Paulius Samulėnas, 82 m. amžiaus, gyvenęs Livingston, N.J., mirė lapkričio 9, palaidotas iš Sv. Rafaelio bažnyčios Gate of Heaven kapinėse Hanover, N.J. Paliko liūdinčią žmoną Veroniką, 4 sūnus: Matą, Adomą, Praną ir Paulių su šeimomis bei dukrą Sofiją Clayson, seserį Verą Yomant ir kitus gimines. Velionis ilgus metus skaitė Darbininką. Sermenimis rūpinosi Hopping Funeral Home, Livingston, N.J.

Muzikas Vytautas Kerbelis, Maspetho lietuvių parapijos vargonininkas, šioj parapijoje pradėjęs vargoninkauti nuo sausio pirmos, persikėlė į naują butą, 63-23 Wheterole St., Rego Park, L.I., N.Y. Be savo tiesioginio darbo, jis moka suderinti pianinus ir taip pat duoda muzikos pamokas. Informacijos reikalais skambinti jo telefonu: 897-9387.

Parduodami nauji ir meniškiausi tautiniai drabužiai po 100 dol. Dydis: 14 ir 16. Skambinti vakarais 849-1409.

MASPETHO ŽINIOS

Prel. L. Tulaba, lapkričio 4 išskrido atgal į Romą. Amerikoje jis išbuvo du mėnesius. Maspethe jis svečiavosi pas savo gimines.

Tėv. dr. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M., lapkričio 17 praves trenininkam šv. valandą 3 v. popiet. Po to bus susirinkimas ir vizitacija.

Viešų mokyklų streiko metu mokiniams pamokos vyksta parapijos salėje.

Parapijos salėje bus šie parengimai: lapkričio 15 sodaliųjų mergaičių šokiai, lapkričio 23 — Sv. Vardo draugijos metiniai šokiai.

Už a.a. Ernestą Kanclerį metinės mišios bus lapkričio 16d. 10 val. ryto.

RŪTOS ANSAMBLIO KONCERTAS IR ŠOKIAI

Elizabeth, N.J. — Rūtos ansamblis lapkričio 16 rengia koncertą ir šokius Laisvės salėje, 269 2nd St. Pradžia — 7 v.v.

Koncerte bus naujų dainų, solo dainuos Liudas Stukas ir Florence Schirm. Pasirodys ir "Dvi mamytės ir dvi dukrytės", aktorius humoristas Vitalis Žukauskas. Ansambliui diriguos Algirdas Kačanauskas. Po koncerto bus šokiai, kuriems groja Gene Mitcho orkestras. Įėjimas 3 dol. **F.V.**

Highland Parke parduodamas modernus 2 šeimų namas. Įrengtas rūšys. Erdvus kiemas. Gazo šildymas. 25,000 dol. Kreiptis telef. AP 7-5521.

Lietuvos 50-ties nepriklausomybės metų paminėti visi New Yorko lietuviai ir pažįstami kviečiami kultūringai ir įdomiai praleisti sekmadienio popietę

TAUTODAILĖS PARODOJE

lapkričio mėn. 17 d.

nuo 2 val. p.p. iki 7 val. v.

KOLUMBO VYČIŲ SALEJE

86-22 85th STREET, WOODHAVEN
(prie pat Jamaica's traukinio Forest Park stoties)

Loterija • Galima bus įsigyti audinių, juostų, medžio drožinių, gintaro išdirbinių, taut. lėlių ir k. • Kava ir kepsniai • Įėjimo auka suaugusiems \$2.00, studentams ir moksleiviams \$1.00 — Laukiame!

Lituanistinių pedagoginių kursų studentai

"RŪTOS" ANSAMBLIS kviečia visus į

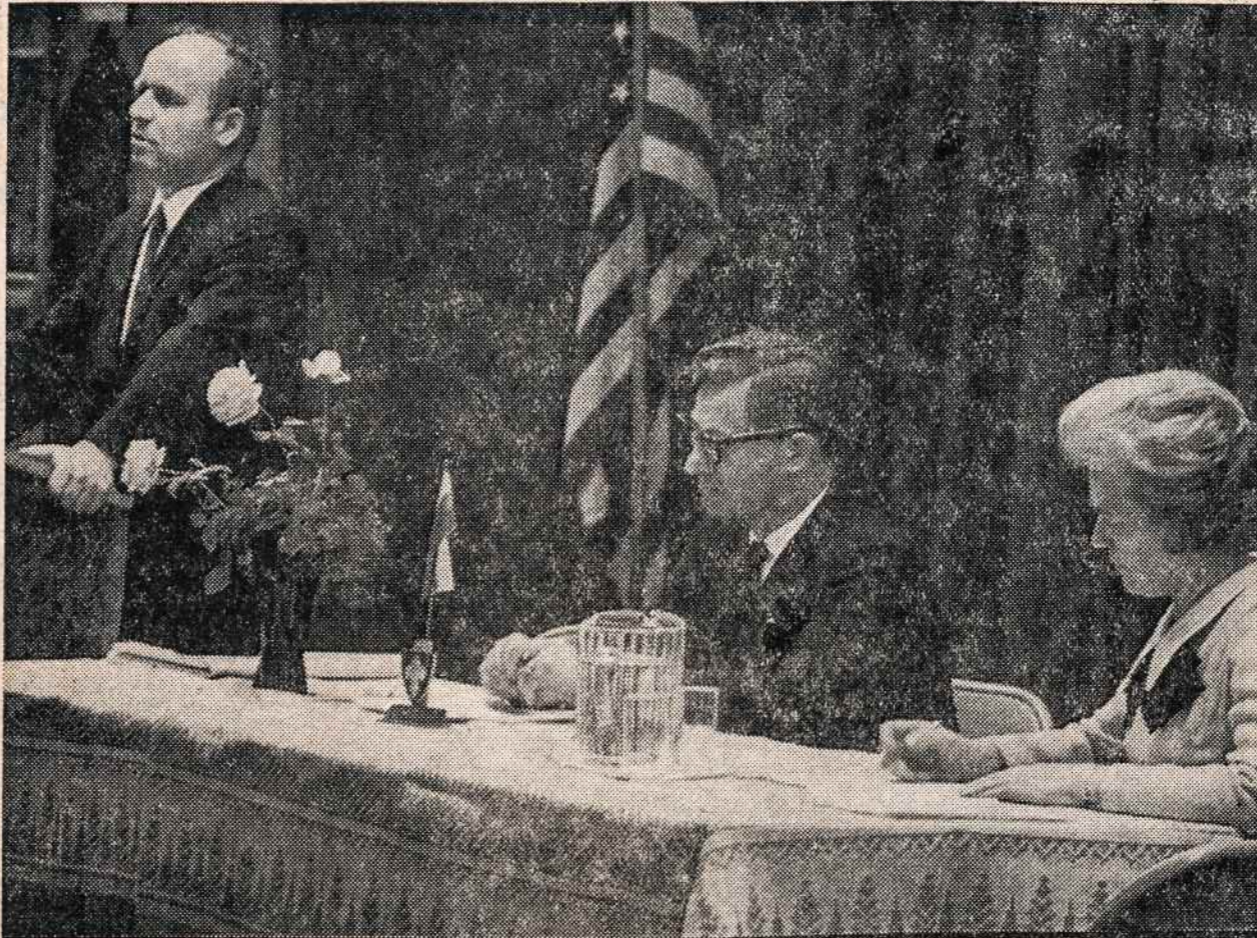
Linksmavakarij

kuris įvyks šeštadienį, lapkričio 16 d., 7 val. vak. Lietuvių Laisvės salėje 269 2nd St. Elizabeth, N. J.

Programoje:

Solistai: Florencija Schirm, Liudas Stukas ir kiti; Dvi mamytės ir dvi dukrytės; įvairūs kvartetai, duetai ir kita; Ansamblio mišrus, moterų ir vyrų chorai. Programą praves akt. Vitalis Žukauskas. Šokiais gros Gene Mitcho orkestras. Veiks turtingas gėrimų ir užkandžių bufetas. Bilietai 3 dol.; tik šokiams — 2 dol. Bilietus galima įsigyti pas "Rūtos" ansamblio narius, Laisvės salėje ir prie įėjimo.

Laukiame visų atsilankant!

Liet. Fronto Bičiulių rytinės apygardos suvažiavime pranešimą daro Vilko valdybos narys Romas Kezys, d.: Balys Raugas — suvažiavimo pirmininkas, Filomena Ignaitienė — sekretorė. Nuotr. V. Mažello

LIET. FRONTO BIČIULIŲ APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Šių metų Lietuvių Fronto Bičiulių apygardos suvažiavimas buvo lapkričio 9 Maspetho lietuvių parapijos salėje. Visa programa buvo sutelkta į tris dalis: į organizacinių reikalų susirinkimą, simpoziumą ir partizanų pagerbimą bei vakarienę.

Darbo posėdis

Suvažiavimą pradėjo 1 val. dr. Br. Radzivanas, New Yorko bičiulių pirmininkas, suvažiavimo rengėjas. Pasveikinęs suvažiavimą, toliau vadovauti pakvietė Balį Raugą ir sekretoriauti Filomeną Ignaitienę.

Pranešimus padarė apygardos pirmininkas Juozas Ardys, tarybos vardu kun. V. Dabušis, centro valdybos pirmininkas J. Mikonis, atvykęs specialiai iš Clevelando. Atskirų sambūrių pranešimus padarė: dr. B. Radzivanas, J. Ardys, V. Skladaitis, dr. R. Šomkaitė ir Vilko valdybos narys Romas Kezys.

Simpoziumas bendruomenės reikalais

Organizacinis posėdis buvo uždaras, gi simpoziumas — viešas. Jam tema buvo parinkta — PLB veiklos planai tarp III ir IV seimo. Ryškinti trys momentai. Vytautas Volertas kalbėjo apie tėvynės reikalus, Jūra Gai-

OPERETĖS CHORAS KVIEČIA Į TALKĄ

Operetės choras darbingoje nuotakoje pradėjo šiuos metus ir rengiasi iškilmingai paminėti savo veiklos 50 metų sukaktį. Jubiliejiniam koncertui rengiama Br. Budriūno kantata "Lietuvos šviesos keliai". Kantatai atlikti prisidėjo ir buvę Operetės choro nariai.

Koncertas įvyks ateinančių metų balandžio 19. Solo partijas kantatoje atliks solistai Irena Stankūnaitė ir Vacys Verikaitis iš Kanados.

Dar nevelu įsijungti į choro eiles. Laukiama ir vyrų ir moterų.

Choras yra pakviestas drauge su kitais chorais išpildyti programą — Tylinčiosios Bažnyčios minėjime. Koncertą rengia Liet. Religinė šalpa, Liet. Kat. Moterų Kultūros draugija ir Vargonininkų bei Muzikų Sąjunga. Koncertas bus gruodžio 8 d. 4 v. popiet Franklin K. Lane mokyklos salėje.

Choro reikalų vedėja

Laikrodininkas specialistas, lietuvis, išmokęs šio amato Sveicarijoje, taiso įvairių rūšių ir firmų laikrodžius. Darbas atliekamas naujausiais metodais ir pačiom naujausiom priemonėm. Suregulavimas veltui. Pasiūrašykite prieš perkdami naujus ir apsaugokit nuo nesąžiningų pardavėjų. Adresas: John Pašukonio knygynas, 94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. (Woodhaven Blvd. stotis). Darbo val. nuo 9 ryto iki 6 v.v. Tel. HI 1-7747.

BOSTONO ŽINIOS

Dail. Barbora Morkūnienė, gyv. Chicagoje, kurios paroda įvyks Balzeko galerijoje gruodžio 7, Bostono liuanistinei mokyklai padovanojo vieną savo sukurtų paveikslų. Šis paveikslas bus viena iš daugelio dovanų, kurias bus galima laimėti mokyklos pobūvyje lapkričio 16, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Amerikos Piliiečių Draugijos salėje, So. Bostone.

BOSTONAS PRAKIŠO

ALGIRDAS BUDRECKIS

Lapkričio penktoji buvo lemtinga Bostono lietuviams. Pirmą kartą po 50 metų drįso kandidatuoti į valstybinį postą lietuvis. Apsipratęs lietuvis, galįs laisvai santykiuoti su lietuviams ir su amerikiečiais.

Lapkričio penktoji buvo lietuvių bandymas. Bostono ir Massachusetts respublikonų šaliai, jų tarpe gubernatoriumi John Volpe, šerifas John Sears ir leitenantas gubernatoriumi Sargent, daug ko iš lietuvių tikėjosi. Juk Pietų Bostono ir Dorchesterio apylinkėse gyvena 6,000 lietuvių ir jų pilikonių, pilnateisių piliečių. Jie surado energingą, jauną ir rimtą lietuvių — Gintarą Karosą. Jie prikalbėjo jį kandidatuoti į Massachusetts seimelį. Gintarą Karosą parėmė politiškai susipratę veikėjai: Juozas Kapočius, Felicija Grendelytė, Feliksas Žaleskas, Herikas Čepas, ponai Minkai, Vytautas Ivaška, Dangerutis Aukštikalnis ir Vytautas Bruzga. Gintaro kandidatūrą parėmė Piliiečių Klubas, L. B. vadovybė, Lietuvos Vyčiai bei keletas kitų visuomeninių organizacijų.

Lapkričio 5 Gintaras Karosas pralaimėjo, gaudamas 4000 balsų. Jo airiai oponentai gavo po 5,000 balsų. Vadinas, ne visi užsiregistravę lietuvių piliečiai balsavo už lietuvių. Išvada: išsėkitės ramybėje, Bostono lietuviams, nes dabar Bostono demokratų ir respublikonai aiškiai mato, kad jūs neturite tautinio solidarumo bei pilietinio pareiškimo. Lietuviai merdi Bostone jau 50 metų.

Nors pozityvaus nusiteikimo lietuviuose stinga, bet optimizmas yra žmogaus prigimtyje. Tad gal — gal kada nors lietuviukas vėl drįs kandidatuoti į aukštus valstybinius postus Massachusettsse. Dieve, jam padėk! Jis daug ko galėtų pasimokyti iš Gintaro Karoso kandidatavimo.

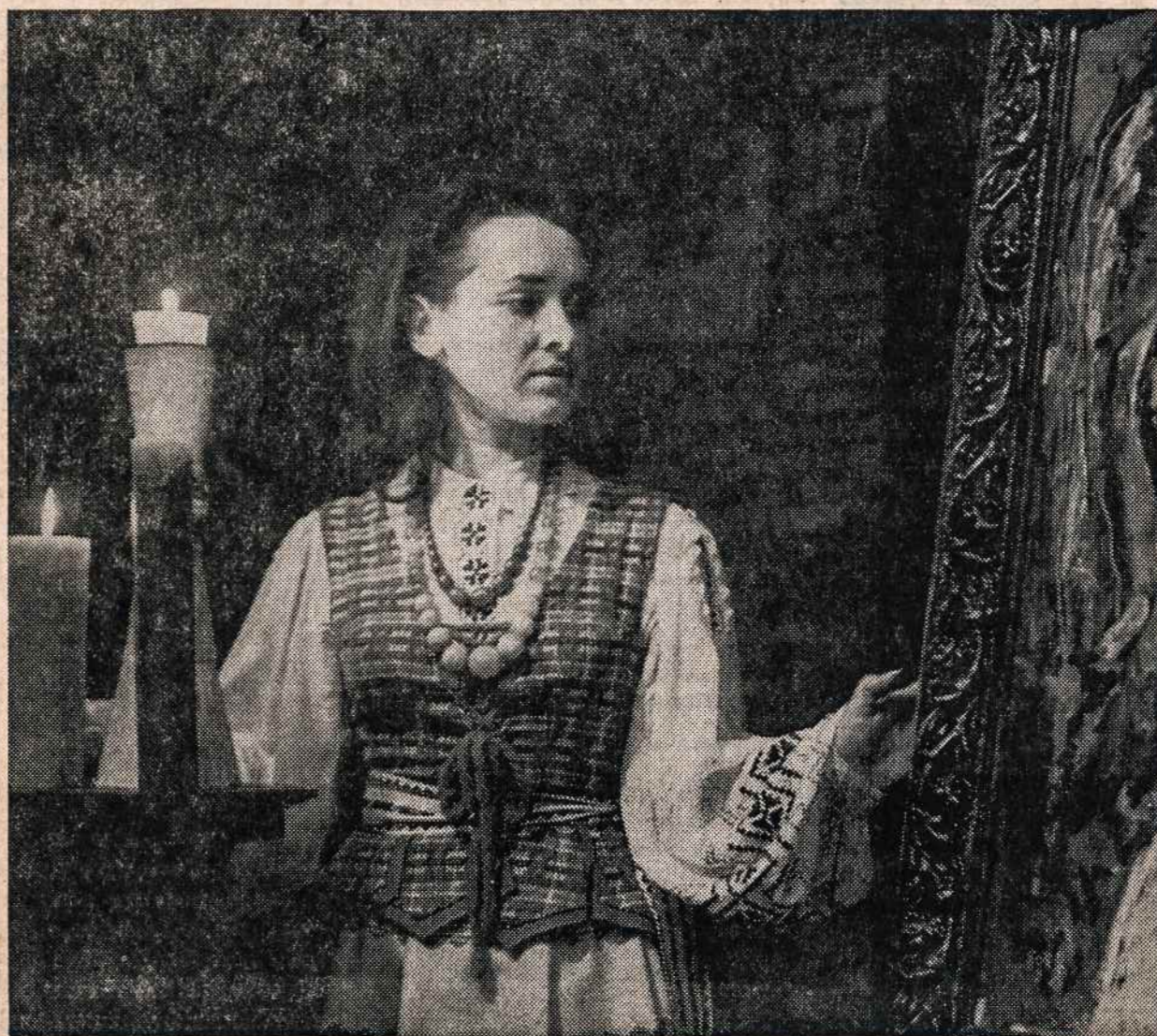
2. Nesitikėk, kad "draugai" prisidės prie darbo. Kandidatui reikia bendradarbių, kurie išplūti juo afišas ir plakatus, kurie tvarkytų korespondenciją. Reikalingi agitatoriai, kurie eitų per namus, ragindami piliečius užsiregistruoti ir balsuoti. G. Karosas, pavyzdžiui, yra skautų ir studentų sąjungos veikėjas, tačiau jo kolegų ir bičiulių prie minimo darbo neprisidėjo. Gal buvo pavydas, o gal įprastas mūsų jaunimo abejingumas. Kaip visuomet, mūsų jaunuoliai buvo "užimti". Italiukai, lenkaitės ir airiukai savo laisvalaikį pašventė lietuvių kampanijai, bet jų nebuvo pakankamas skaičius.

3. Nesitikėk, kad vietos lietuvių laikraštis tave remis. Keleivis nerėmė Karoso. Buvo politinis pabrėžti, kad jis jaunas pienburnis, nuvertinti jo pastangas ir blankiai užrašyti jo politinį mitingą. Kaikurie kitų laikraščių bendradarbiai visiškai nutylėjo, kad yra toks kandidatas. Ironija, kad vietos lenkų Gazeta Polonii suprato reikalą ir paskatino savo skaitytojus balsuoti už Karosą.

4. Būk pasiruošęs šmeižtui. G. Karosą ėmė šmeižti vietos liežuvininkai. Girdi, Karosas buvęs išmestas iš gimnazijos, joks studentas; jis girtuoklis, sėdėjęs 5 dienas kalėjime, vengias karinės prievolės. Bet ir to nepakako: geri lietuviams net bandė atkalbėti lenkus nuo jo remimo.

5. Neinvestuok savo pinigų į kampaniją. Pavyzdžiui, nors gavo G. Karosas plakatų ir pašto ženklukų iš respublikonų partijos, jisai įdėjo 800 dol. savo pinigų, kadangi kampanijai reikėjo 4-5000 dol.

Atkreipdamas dėmesį į šiuos išėjimus, ateities kandidatas turėtų primiršti saviškius ir nukreipti savo energiją į kitaucius, nes jie labiau supras ir tinkamiau įvertins gerą kandidatą.

Salvinija Gedvilaitė praveda partizanų pagerbimą, kurį surengė Liet. Fronto Bičiuliai lapkričio 9 Maspetho lietuvių parapijos salėje. Nuotr. V. Mažello